

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה ט"ו גליון תשל"ד

יורא

ט"ו מרחשון תשע"ב

תוכן הענינים

- לקח טוב.....א'
שבת בשבתו.....ב'
דבש תמרים.....ג'
בשפתי צדיקים.....ד'
פרפראות לחכמה.....ה'
ודרשת וחקרת.....ו'
הילולא דצדיקא.....ז'
דבר בעתו.....ח'
משולחן מלכים.....י'

ואברהם היו יהיה לגוי גדול

בית מסחר הגדול שבעיר הומה אדם, כאשר הגיע יום השוק, תכונה והמולה רבתי שררה בחללה, זקנים עם נערים עומדים בתווך כשכל אחד מודד לעצמו את מלבושו הראוי לו.

בין שאון האנשים היו ניכרים שני אנשים, צעיר וזקן, הזקן בדק את מידתו של כל כגד ובגד וארך זמן רב מאוד עד שהוא בחר לו את הבגד שהיה מעוניין לקנותו, ולעומתו הצעיר בחר במהירות את הבגדים, ולא בדק בעיון את מידתם וקנה בגדים רבים.

פנה אליו הזקן ושאל אותו: מדוע מהרת לקנות היום, ומדוע קנית בגדים כה רבים, הסביר לו הצעיר: יש לי ב"ה משפחה גדולה ברוכת ילדים, ואשר על כן אף אם הבגד לא יתאים לאד הבנים הוא יתאים לאחיו, ואם לא יתאים עכשיו הוא יתאים בעוד כמה חדשים, נמצא שאינני צריך לדקדק כל כך, כי כל הבגדים יביאו לי תועלת בעתיד.

והנמשל מובן, דהנה מודעת זאת שכל תפילה עושה רושם למעלה, ומעולם לא היתה תפילה ששבה ריקם, דאף אם לא מועילה מיד, הוא מביאה ברכה לאחר זמן, אם לא למקרה שעליו מתפללים היא תועיל למקרים אחרים.

ובזה מבאר המגיד מדובנא את מאמח"כ "זה" אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, ואברהם היו יהיה לגוי גדול, ולכאורה אינו מובן סמיכות המקראות אחדדי.

אכן לדרכינו יובן דהנה רשעותם של אנשי סדום ועמורה היתה רבה, וגלוי וידוע לפני הקב"ה שתפילתו של אברהם לא תועיל להצילם, אולם מכיון שעתיד הקב"ה להעמיד את כל עם ישראל לדורי דורות, נמצא שתפילה זו תועלתה מרובה, אם לא מיד הרי הוא לדורות הבאים, ולכן הודיע הקב"ה לאברהם את אשר יקרה, כדי שהוא יעמוד בתפילה ויתחנן מעומק לבו, והדבר יביא תועלת מרובה לבניו לעתיד לבוא.

ומתאמרא משמיה דהרה"ק מלעכאוויטש זי"ע לפרש מאמרם ז"ל (אבות פ"ה מד') "עשרה נסיונות נתנסה אברהם ועמד בכולם", דאין עמידה אלא תפילה, דאברהם אבינו ע"ה עמד בעשרה נסיונות בזכות התפילות, והיא שעמדה לאבותינו ולנו דישראל אין כוחן אלא בפה ועל כן נפרוש כפינו בתפילה ותחנונים קדם שוכן מעונה שיציל נפשותינו מן כל הנסיונות הקשות ונזכה לראות במהרה בישועתן של ישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו כביאת משיח צדקינו כב"א.

ש מאמר
אברהם
אברהם
רבי מאיר
בעל הנס
פושקע
רפ"ט
1-888
REB-MEIR
732-6347

להכנסת מודעות, ברכות
מו"ט, הנצחת שם,
לעילוי נשמת, וכו'
יפנו לאפיס כולל
עצי חיים בארה"ב:
1-888-732-6347
EXT 4
1-888-REB-MEIR

יסודי התורה חיי שרה	
יום ראשון	קי.
יום שני	קי.
יום שלישי	קיא.
יום רביעי	קיא.
יום חמישי	קיב.
עש"ק ושב"ק חזרה	

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

קול דנה דישועה באהל צדיקים
קול צהלה ורינה, שפתותינו תרננה
נברך לאלוקינו, שחשמחה כמעונינו, עת הזמיר הגיע בגבולינו

ובהדרת קודש ובאותות כבוד ואהבה, נשגר כזה ברכת מולא טב"א, אל מול פני הדרת גאון מאורינו ומאליפנו, המסור מרחוק מקום וקירוב הלב למענינו, שר התורה והיראה, לוחם מלחמת ה' בעוז ובגבורה, משריש בלבות רבבות אלפי ישראל מסוף העולם ועד סופו השיטה הבורה, מלחיב לכבות בני ישראל בדברים אהובים, חירות וזיקים ושביבים, חסידא ופרישא, בוצינא קדישא, נהורא נפישא,

נבוד קדושת מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל השמחה שבמעון קדשו באירוסים נכדתו שתחי' למז"ט

בת חלב"ג הגה"צ רבי חנוך העניך אשכנזי שליט"א

רב ביחמ"ד אבני צדק שכונת עצי התמרים בקרית יואל יע"א

עב"ג החתן היקר והחשוב מו"מ בתוי"ש

הרב דוד אלימלך האלבערשטאם נ"י

בן הגה"צ ר' אברהם אלבערשטאם שליט"א רב דקהל מנחת חינוך ורה"כ טארטיקוב

ומצלאין אנו לחיי מלכא מרנא ורבנא, יוכהו השי"ת לנהל את עדת מי מנה, מתוך נחת ודרכות הדעת, על מי מנוחות ינהלינו ובמעגלי צדק ינחינו, ויזכה לרוות רוב נחת וקדושה מכל יו"ח במדה גדושה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה במהרה לרגלי מבשר צדק משמיע ישועה, ומלכינו מרן שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

ובכו צדיקים יראו וישמחו וחסידיהם ברנה יגילו
הנהלת הקהילה
המברכים בקידה חמש מאות

לִקְחָטוֹב

לִיקוּטִים יְקָרִים, מִפִּי סוֹפְרִים וְסוֹפְרִים עִיד מוֹסֵר וְחִסְדוֹת נֶאֱמָרִים

הלא מצער הוא ותחי נפשי, מאחר שיושביה מעטים, שורר ביניהם שלום ואחדות, ובזכות זה ותחי נפשי. (רשפי אש)

☆

לוט מצער, כל אחיותיו של היציר הוא, מצער פי בדברים פגומים. (אור פני משה)

☆

אשר ילדה לו שרה יצחק, כי תחבולותיו של היציר הרע, היו לגבי יצחק שחוק בעלמא. (שפת אמת)

☆

וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא, מה שכן האמה לגוי אשימנו שעתיד להיות גדול, אינו אלא כי זרעך הוא, פי' פתחן פה לישראל שיוכלו למעון וכי גרועים אנו מישמעאל. (זכרון שמואל)

☆

אלקים עמך, אע"פ שהנהגתך אינה שווה בקביעות לפעמים כך ולפעמים כך, הרי תמיד תראה שיהיה אלקים עמך.

(מנחת יהודה)

☆

קח נא את בנך, את לרבות, לרבות כל זרעו עד עולם, שכולם יהיו מוכנים להקריב עצמם לפניו יתברך. (שפתי צדיק)

☆

והעלח לעולה, אותה אהבה שהנך אוהב את יצחק בנך, הקרב והעלה לעולה אליו יתברך.

☆

ויאמר אבי ויאמר חנני בני, האב ובנו זוקפין את מעלת העקידה איש על רעהו, ובעוד שיצחק מעלה על גס את אביו, ויאמר אבי, המוכן לשחוט את בנו הנולד למאה, הרי לעומתו שיבח אברהם את יצחק בנו המוכן למסור נפשו, ויאמר חנני בני. (דברי מנחם)

☆

והרבה ארבה את זרעך, הקב"ה הבטיח לו, כי כל מה שזרעו ישראל מצוות ומעשים, יתרבו ויעשו פירות ופירות פירות לנצח. (בית אהרן)

☆

וישב אברהם אל נערו, אפי' שעשה מעשה גדול זה, מ"מ יושב אל נערו כאילו הוא אחד מהם, ולא נתגאה כלל. (שני המאורות)

ברש"י ג' לשונות בחרדל, העיקר היא שמירת הלשון ותיקונה, כשם שהחרדל מוסף מעם ומתקן את הבשר. (מעגלי צדק)

☆

ברש"י כדי לשגר לה כוס של ברכה, סגולת כוס של ברכה היא להיפקד בפרי בטן לפיכך בקשו המלאכים לשגר לה כוס של ברכה. (צמח ח' לצבי)

☆

שוב אשיך אליך כעת חיה, כשהאדם שב בתשובה, הרי הוא מחיה ממש את הימים והעתים שנחשבו כמתים בגלל חטאיו ועוונותיו. (כנסת יחזקאל)

☆

ואדני זקן, אם אמנם זקנותו ובלותו, אך ואדוני אדון העולם בהש"ת, הוא זקן מלא רחמים, ולפיכך נושעת. (לב שמה)

☆

לא צחקתי כי יראה, בו ברנע שהכירה בחטאה חזרה בתשובה מיראה, כמו שכתוב לא צחקתי כי יראה, אלא שהקב"ה חפץ היה שתשוב בתשובה מאהבה, ואז אדרבה החטא יחפץ לזכות, לפיכך אמר לה לא די בכך, אלא כי צחקת, רצוני שהצחק עצמו יתעלה ויחשב לזכות. (עטרה לראש צדיק)

☆

ושמרו דרך ה' לעשות צדקה, רמז הוא לעשות צדקה לפני תורה ותפילה, ובכך ושמרו דרך ה'. (תשואות חן)

☆

הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה, רק אם יחזרו בתשובה ראוייה לפי גודל החטא, אז כלה, כלה ואמחק עונם לגמרי. (בת עין)

☆

לדבר אל ה' ואנכי עפר ואפר, למרות שזכותי לדבר אל ה', מכיר אנכי בשפלותי, כי איני אלא עפר ואפר. (תפארת שלמה)

☆

אל נא אחי תרעו, נא הוא לשון תפילה, פי' אינכם מוטלים להתפלל על הצרה שלא תבוא, הרי אחי תרעו מלשון התרועעו באהבה ואחדות. (בארת המים)

☆

אל תביט אחרריך, אין לך להתבונן על מה שהמאת בעבר, אלא שא עיניך לתקן מכאן ולהבא. (אמרי יהודה)

וירא אליו ה' באלני ממרא, אברהם בענותנותו סבור היה, כי ממרא הוא הוא שוכה להשראת השכינה. (אור פני משה)

☆

והוא יושב פתח האהל, אברהם אבינו חשב שעדיין לא נכנס אל הקדושה, והוא יושב רק בפתח האהל. (נועם אלימלך)

☆

והנה שלשה אנשים, ככוונה נשלחו מלאכים, להורות להם כי עבודת ה' ע"י בשר ודם עדיף מעבודתם. (נפלאות חדשות)

☆

אל נא תעבור, נא הוא לשון תפילה, שהתפילה תהיה תמיד כראוי ולא תעבור מעלינו. (זרע קודש)

☆

יקח נא מעט מים, ע"י מעט פי' הכנעה וענוה זוכים לקנין התורה שנמשלה למים. (דעת משה)

☆

ורחצו רגליכם, פי' הסירו את ההרגלים הרעים שלכם. (דברי חיים)

☆

ברש"י יקח נא ע"י שליח, ניתן לזכות לתורה הנמשלה למים, ע"י שליח פי' שתומכים בלומדי תורה. (ישועות אברהם)

☆

ברש"י כסבור שהם ערביים, לימדה תורה שגם עם פחותי ערך, ואפי' ערביים, צריכים לקיים הכנסת אורחים. (באהלי צדיקים)

☆

ברש"י שמשותחים לאבק רגליהם, אותם הסומכים על משא ומתנם וריצתם ברגליהם לצורך פרנסם, הרי הם כאילו משותחים לעבודה זרה לאבק שברגליהם לפיכך ורחצו רגליכם. (תולדות אדם)

☆

וסעדו לכם אחר תעבורו, על ידי אכילת הצדיקים, וסעדו לכם פי' נשפע שפע רב לעולם, אחר תעבורו, תעבירו את ההשפעה לאחרים. (נועם אלימלך)

☆

כן עברתם, זה המתנאה וחושב עצמו לכן, פי' שהוא צדיק וכל מעשיו כנים וישרים, עברתם אינו אלא בעל עבירה. (משמרת איתמר)

שיר וקול תודה

בהני שורתא, נשגר ברכת מזלא טיבותא, אל מע"כ ידידינו החשוב לעילא
מכל תושבחתא, האדם היקר באגשים, מתעסק בקדשים, עושה ומעשה
צדקה וחסד, מסור בלב ונפש למען מוסדותינו וקהילתינו המעטירה בכל
עת תמיד, איש חמודות רב תבונה, מקבל את כל אדם בסבר פנים
ובמידה נכונה, כל פה אליו יודה, רב פעלים לתורה ולתעודה,

הרה"ח ר' יהושע טעללער שליט"א

מנהל התאחדות האברכים בקרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו, בעזר צורו וקונו, רוממות קל בגרונו,
באירוסי בנו היקר והחשוב מו"מ בתוי"ש ני"ו
למז"ט ובשעטו"מ

וזאת הברכה, יצו השם ככה, שמשמחה זו יושפע לו עונג וגם שמחה,
ויזכה לעמוד לימינינו אלף פעמים ככה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה,
וימשיך בפעליו הברוכים ברבי' והמשכה, בלי קצבה והערכה, מתוך תענוג
ונחת והרווחה, עד ביאת מלכא משיחא, אכ"ר.

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

הנהלת מוסדות סאטמאר ב"ב

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

שבת בשבתו

שבת היא בירור הטוב והתעלות הקדושה

וירא אליו ה' באלוני ממורא והוא יושב פתח האהל, וי'ל דהנה איתא בספר עטרת זקנים עה"ת מובא בשם מים יחזקאל בפרשה זו, שבאם מילת אברהם אבינו ע"ה היתה ביוה"כ, כמו שאומרים בפייט של יוה"כ [ראה ביוצר לשחרית יום ב' דר"ה בפיוט המתחיל אשר מי יעשה], ה' חל אז יוה"כ ביום ה' דווקא. וביום אחר אי אפשר, כי לא אג' צום. ואם ה' חל יוה"כ בשבת, הרי אז מל אברהם את עבדיו ומילת עבדיו אינה דוחה שבת [עיין ברמב"ם הלכות מילה פרק א הלכה י ובשו"ע יו"ד סימן רסז סעיף ב ובש"ך שם ס"ק ו]. ואם חל יוה"כ ביום ב', ה' שלישי למילתו ביום ד', ולנו המלאכים בלילה אצל לוט, וביום ה' הפכו את סדום, ובלילה ההוא היתה שכיבת הבכירה עם אבי, ובליל ש"ק היתה שכיבת הצעירה, וא"א לומר כן שיהי' יין של מצוה מביא לידי עבירה. ואם ה' חל יוה"כ ביום ד', הרי שלישי למילתו היתה ביום ועש"ק ולנו בליל ש"ק אצל לוט, וביום ש"ק הפכו את סדום, הלא אין מיתת בית דין דוחה שבת [סנהדרין לה:]. ובע"כ שה' חל אז יוה"כ ביום ה' והי' שלישי למילתו ביום ש"ק, ומסתמא כיוון אברהם אבינו ע"ה כוונת הרחיצה להעלות נשמת הגרים כי מל אותם ובירר הטוב מקליפת נוגה, ואז ה' הביקור חולה ביום ש"ק. ויש לרמוז אשר אלנ"י ממר"א והו"א יש"ב עולה שב"ת, כי בשבת הוא בירור הטוב מקליפת נוגה ואז נתעלה להקדושה. (עטרת ישועה)

השבת היא כולו יום והיא המשפיע חסד לעולם

וירא אליו ה' באלוני ממורא והוא יושב פתח האהל כחם היום, היום זה שב"ק, שהוא כולו בחי' יום, ואין בו בחי' לילה כמאמר הרה"ק מווארקא ז"ל הטעם שבכל יום כשאחד מקבל פני חברו, בבוקר אומר צפרא טבא, ובערב לילה טוב, ובשב"ק אומרים שבתא טבא ביום ובלילה, מפני שכולו בחי' יום, והוא ישב פתח האהל, שבת היא הפתח של ימי השבוע, כי כל ברכאן דלעילא ותתא ביזמא שביעאה תלין (זח"ב פח). כל הברכות ומקור החסדים נמשך מש"ק, וכמ"כ מדתו של אברהם הוא חסד, והוא המשפיע מדת החסד בעולם שהוא תכלית כל הבריאה, כי אמרתי עולם חסד יבנה, והוא כמד"א עה"פ אלה תולדות שמים וארץ בהבראם, בהבראם אותיות באברהם שעיקר שמים וארץ הוא ע"י מדתו של אברהם מדת החסד. (בית אברהם)

בשבת נעשים ישראל במלאכי השרת

והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם. ואחר כך כתיב והוא עומד עליהם. כי קודם עשיית המצוה המלאך גבוה מעל ישראל, ובשעת הכנה למצוה הוא במדרגת המלאך, ואחר עשיית המצוה הוא במעלה יותר מן המלאך. ומהאי טעמא כשבאין לבית מבית הכנסת בלילי שבתות אומרים שלום עליכם מלאכי השרת בחרוז הראשון, ובחרוזים שאחריואין אומרים מלאכי השרת רק מלאכי עליון, כידוע ששני מלאכים מלוין לו לאדם בצאתו מבית הכנסת, אשר על זה קבעו הנוסח שמברכין המלאכים בשלום עליכם מלאכי השרת, והמה גבוהים

במעלות על איש ישראלי, אבל כשבאים המלאכים לביתו ורואים הכנה שעשה ישראל לכבוד שבת קודש לענגו כדת וכנכון, אזי הם בעצמם מודים כי איש ישראלי הוא מלאך משרת, כי בשעת הכנה למצוה נעשה כאחד מהם, ועתה בעת עשיית המצוה הוא יותר מהמלאכים. ולזה באברהם תחילה היה "נצבים עליו", אמנם כאשר "וירא וירץ", כאשר עשה הכנה למצוה הכנסת אורחים, אזי "לקראתם", היה דומה למלאכי השרת, אחרי זה [לאחר קיום המצוה, שנעשה גדול מהמלאכים, כבר] כתיב "והוא עומד עליהם". (מהר"ש מביעלזא)

בשבת כל אחד מכיר ערכו האמיתי

ואנכי עפר ואפר, עולה שבת עם הנקודות, כי בשבת מכיר כל אחד כערכו רוממותו ועבור זה רואה שפלות עצמו. (אור למאיר)

בשבת נתעורר רחמים גדולים בלי שום תפלה

במדרש פרשה זו (ב"ר נא ט) אין לך שבת ושבת שלא יהא קורין בו פרשתו של לוט, ורבים נתקשו בו, ונראה כי איתא בוהר תא חזי ענותנותיה דאברהם, שלא התפלל כלל על לוט שיצילוהו ד', רק הקב"ה בעצמו זכר צדקת אברהם ובזכותו ניצול, כמו"ש (י"ט כט) ויהי בשחת כו' ויזכור אלקים את אברהם וישלח את לוט, הרי שהישועה באה ממילא בלי שום תפלה, והוא על דרך (ישעיה סה כד) והיה טרם יקראו ואני אענה. וכמו כן בשבת הדין הוא דאסור לשאול שאלות צרכיו, וכמו שאמרו ז"ל (שבת יב) שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא ממילא, נתעורר בכל שבת רחמים גדולים להושיע בלי שום תפלה והוא כעין פרשתו של לוט. על כן שפיר עולים דברי המדרש אין לך שבת ושבת שלא יהא קורין פרשתו של לוט. (אמרי נועם)

בכל מעשי שבת יש בו בירור הניצוץ של משיח

במדרש רבה בפרשתן (פנ"א ט) רב תנחומא בר רבי חייא משם ר' אושיעא תורגמנא אין כל שבת ושבת שאין קורין בו פרשתו של לוט, והוא פלא שמעולם לא שמענו ולא מצינו כתוב בשום ספר לקרות בכל שבת פרשה זו של בנות לוט, ובשאר המפרשים רצו לעשות טעות סופר דהיינו בכל שנה ושנה, אבל כפי גירסא דילן אין פירוש להדברים כלל. ונראה רמזו טמון בגויה, כי הנה הניצוץ הקדוש של משיח בא על ידי זה, וכל ברורי הניצוץ שהם מימות אדם הראשון הם לתכלית בירור ניצוץ הקדוש זה, וכנודע בכתבי האר"ז"ל כי גם בשבת קודש יש בירור הניצוץ, אך הוא במדרגה יותר גבוה וזכה, היינו מבחינת אצילות, והוא להיות מבחינת יום שכולו שבת שיהיה מבחינת אצילות, וכל זה על ידי קריאת התורה, שהוא תיקון מעירוב הניצוצות טוב ורע שהיה בחטא אדם הראשון, וזהו אין לך כל שבת ושבת [בכל העבודות ותפלות וקריאת התורה וסעודות שעושים ביום השבת], שאין קורין בו פרשתו של לוט [שכל זה שעושים בכל שבת ושבת הוא בירור הניצוצות מבחינת אצילות, ששם הניצוץ של משיח צדקנו שהלך הניצוץ שלו דרך המעשה של פרשתו של לוט]. (חיים ושלום)

ישמח משה במתנת חלקו

בברכת התורה, ובאותות הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טבא בשפה ברורה, קדם ידידינו היקר הנכבד והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, פנח"ס בד"ר הוא שיטול שכרו מן השמים ממעל, מזכה את הרבים בעריכת והדפסת הספר "תולדות ישראל", וידי משה"ה כבדים להרבות במעשי צדקה וחסד לכל דורש ומבקש, תומך נלהב של מוסדותינו הקדוש,

האברך הנגיד המפואר, מוכתר בכל תואר

מזה"ר פנחס משה לאנדא הי"ד

אב"י בעו"אב"י בארא פארק יע"א

לרגל שמחתו בהולדת בתו שתחי' למזו"ט

והברכה אחת היא לכבוד אביו ידידינו הרבני הנכבד והנעלה
נודע לשם ולתהילה

מזה"ר זלמן לייב לאנדא שליט"א

זכות החזקת התורה, ישפיע עליו שמחה ואורה, ויזכה לראות ולרוות מכל
יוצא רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, וימשיך במעשי הצדקה
והחסד לפרט ולכלל, ובשכר זאת יתברך בשפע והצלחה משמי מעל, וכט"ס.

החותמים למען שמו בהודאה והערכה

הנהלת מוסדות סאטמאר ב"ב

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

הלוה עמו ורואה בעת שהוא פורע חובו, מחויב לשלם, אי"כ גם הכא כתיב כי יעמוד לימין אביון שהקבי"ה קאים גביה, ע"כ בדין שיטול שכרו ע"כ, וז"ש לגדול שבחם אמר, ר"ל כי מכיון שהזמינם לסעוד אצלו והיו כפורע חובו של הקבי"ה ומדין לא יקבל שכר פרי צדקותיו והניח מעותיו על קרן הצבי, וע"כ כיון בדברו אל המלאכים ובקשם לאכול מפתו אשר אל יעבור הקבי"ה ממנו ויעמוד לימין, ובגלל כן יקבל שכרו משלם ולא יקופח. **(עצי חיים)**

☆

והוא יושב פתח האוהל כחום היום. פרש"י יושב כתיב בקש לעמוד, אמר לו הקבי"ה שב וכו', ויבואר דהנה איתא בזוהר חדש מאי וירא אליו ה', אלא קובי"ה אחוי ליה לאברהם ואמר בהאי דרא יהון צדיקים ובהאי דרא בינונים ובהאי דרא רשעים, ע"כ. והנה בשעה שראה אברהם אבינו את שפלות המצב של דור האחרון הזה, רצה להכין כח הצלה בעבורנו, ולכן בקש "לעמוד", ועל דרך שאמרו חז"ל אין עמידה אלא תפילה, והיינו שרצה להתפלל תפילות כאלו המכריחין למחר בחינת הגאולה, כמו שמצינו בתפילת רבי חייה ובניו, אמנם גם זה בכלל השבועה שלא יחקו את הקץ וכפירש"י שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי. וי"ל דהיינו תפילות כאלו המכריחין הגאולה וכגון רבי חייה ובניו. והוה הכוונה בקש לעמוד, היינו להתפלל על דורות האחרונים ולעשות בתפילתו הכרח על הגאולה, אמר לו הקבי"ה שב, שלא תתפלל כ"כ שגם זה נכלל בשבועה דחיקת הקץ. **(דברי יוא"ל)**

כלומר ברנע זו ידעתי אבל ברנע שאח"ז כביכול אני שולל הידיעה שאינו מודקק לבחירה. **(ייטב לב)**

☆

ויעט אשל בבאר שבע וגו' ויקרא בשם ה' אל עולם. יתבאר עפ"י מאמארם ז"ל מתחלה עלה במחשבה לבראו במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדת הרחמים, וכן הוא במדרש שאמר אברהם אם עולם אתה מבקש אין דין, ואם דין אתה מבקש לית עולם, הרי כי זה מה שמתנהג השי"ת במדת הרחמים הוא בשביל שיהא קיום לעולם, והנה ידוע כי ה' צלך על יד ימינך, שפירשו בו במדה שאדם מודד מודדין לו וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו, והוא כמו צל שעושה מה שאדם עושה, וז"ש ה' צלך על יד ימינך היינו חסדיך ורחמנותך ע"כ, וזש"ה ויטע אש"ל ר"ת איכילה שיתיה ליינה, ור"ל כי מכח שהתרחם על הבריות לתת להם מאכל ומשתה ומקום ללון, עיי' ויקרא בשם ה', היינו שנתעורר רחמים בעולם כי במדה שמודד וכו', וא"כ אל עול"ם דאית עלמא קאים, ועיי' הוא ית' אל עולם. **(קדושת יו"ט)**

☆

אל נא תעבור מעל עבדך. פירש"י לגדול שבחם אמר, ד"א קודש הוא והיה אומר להקבי"ה וכו', ונ"ל דשניהם צדקו יחדיו עפ"י מ"ש המפרשים כי הפורע מלוה חבירו אבד מעותיו ואין הלוה מחויב לשלם לו, ולפי"ז אין בדין לשלם שכר ועושה צדקה ונותן מעותיו לעני, כי הוא פורע חובו של הקבי"ה שכתוב נותן להם לכל בשר ובא זה ופורע חובו, וניחא להו לפי מה דקיי"ל דאם

כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך. נראה לפרש כי יש הפרש בין ירא את אלקים ובין ירא אלקים, כי את אלקים היינו מפני הבא את אלקים היינו מעונשו, אבל ירא אלקים היינו מרוממותו, והנה באיוב נאמר ירא אלקים, וכן אמר השי"ת להשטן, אעפ"כ אמר השטן החנם ירא וגו' נתנסה, וכן היה קטרוג על אברהם כידוע, ולכך נתנסה ונתגלה שאינו מיראת העונש דאין לו עונש גדול מזה בטבע שישחוט בעצמו בנו יחידו פרי אשר נחנט למאה שנה, והיינו עתה ידעתי כמו הודעתי כי ירא אלקים דייקא אתה מרוממותו ולא מיראת העונש, הואיל ולא חשך וגו'. **(ישמח משה)**

☆

כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך. נ"ל ביאור הדבר כי ידוע שמשביעין אותו אפי' כל העולם אומרים עליך צדיק אתה ה' בעיניך כרשע ובסמ"ק מונה בין הלאוין שלא להיות צדיק בעיניו שנאמר אל תאמר בצדקתך עיי"ש, ושמעתי בשם צדיק אחד שאמר אפי' יאמר לי הש"י בעצמו שאני צדיק שבדאי אני מאמין כי אמת הדבר היינו באותו רגע שאומר ה' אבל ברנע שאח"ז שוב יוכל להיות ח"ו שאינו כן כי יש קונה עולמו בשעה אחת ויש להיפך הלילה, ועיי' שאמרו המקדש אשה עיי"מ שאני רשע אפי' כל ימיו ה' צדיק ה' מקודשת, וע"כ אפי' אם שמעתי מפי השי"ת עצמו שאני צדיק ברנע שאח"ז לא הייתי מחזיק אי"ע לצדיק ע"כ שמעתי, והוה עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה,

מוסדות יטב לב דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א

עיה"ק ירושלים ת"ו

מרכז המוסדות דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת וירא

ר' אברהם שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשק שליט"א

מו"ה יואל ווערטהיימער הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מוה"ר מאיר וואלף ראכליץ הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה שלמה יואל פאגעל הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה אפרים טייטלבוים הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

הר"ר שמואל שלמה טעלער שליט"א

המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א

מו"ה יעקב אהרן שלמה ווייל הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א

מו"ה וואלף אהרן טעלער הי"ו

המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א

מו"ה וואלף שטראהלי הי"ו וזוגתו תחי'

המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

מו"ה יואל הערשקאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א

כמר שמעון שטרויס הי"ו

ואחיו כמר מאיר שטרויס הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

- מלמד להודש השון -

מו"ה שמעי' קרויס הי"ו

המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

מו"ה יעקב מרדכי טייטלבוים הי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

מוה"ר בנימין אליעזר ווערטהיימער הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה שלמה זלמן געלב הי"ו

המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

מו"ה יחזקאל בראך הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה יצחק שלום פריעדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה הערשל שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מוה"ר דוד שטערן הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה לייביש טייטלבוים הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה יוסף לייב ווערצבערגער הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה יואל מיטעלמאן הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה אפרים העכט הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו

פעם הגיע הרה"ק ר' יצחק מלאיעו זי"ע לברית מילה שהתקבד שם בסנדקאות, ואחד מבני המשפחה היה חולה במחלה מסוכנת, ואחר הברית סיפר הרה"ק: פע"א הגיע הרה"ק ר' מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע לברית מילה ואמר לו שאבי הבן נוטה למות רח"ל וצויה לעשות הברית מיד ובעזה"ש יבריא אבי הבן, והסביר הענין שמצינו שכשהיה אברהם אבינו חולה הגיעו שלשה אורחים, מיכאל גבריאל ורפאל, אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, יען כי אין מלאך אחד עושה שתי שליחות, ורפאל שריפא את אברהם הלך משם להציל את לוט, ולכאורה למה לא שלחו מיוחד להציל את לוט, רק דלפעמים אין זכות לאותו אדם שיבוא מלאך בשבילו לרפאותו, רק מכיון שבא בשביל אחר יכול ג"כ לרפאות את זה, וכן היה בלוט שלא היה לו זכות שישלחו מלאך בשבילו, רק מכיון שבא לרפאות את אברהם הלך להציל את לוט, וסיים המאור עינים: דכמו כן כאן שאבי הבן החולה אולי אין לו זכות שיבוא מלאך מיוחד לרפאותו, אבל כיון שאלהיו מלאך הברית בא לרפאות את הרך הנימול, יכול כבר לרפאות גם את האב, כן סיפר הרה"ק ר' יצחק מלאיעו, וסיים: וכן כאן יעזור השי"ת שאלהיו מלאך הברית שבא לרפאות את הרך הנימול ירפא גם את החולה, וכך הוה, שהוטב מצבו של החולה והיתה לו רפואה.

וסעדו לבכם אחר תעבורו

הרה"ק ר' יצחק מווארקא זי"ע כאשר בא לעיר קאלשין היה מתאכסן תצמיד בבית הרה"ג ר' מאטיל מיכלזאהן בעמח"ס "מאמר מרדכי", פע"א בא ביום החמישי בשבת לעיר הנ"ל ועמד לפני הפתח של ר' מאטיל ואמר לו שהוא נוסע הלאה ולא ישובת שם, נצטער מאוד ר' מאטיל והפציר בו שיבוא לביתו, והסכים ונכנס לביתו, ויאמר לו הרה"ק מווארקא: הגד נא, מצוה נשגבה כהכנסת אורחים שגדולה היא יותר מקבלת פני השכינה, היכן מבוארת בתורה, אתמהא, מצות "לא תחסום שור בדישו" מבואר בין התרי"ג מצוות, והמצוה הגדולה של הכנסת אורחים נכללת במצות "ואהבת לרעך כמוך", אמנם, לא יתכן היה לבאר המצוה בתורה באר היטב, כי אז היו מקבלים את האורח שבא והיו מברכים עליו קודם כמו על שאר המצוות, והיו מעבכים אותו, ולפעמים הוא נחוץ לדרכו ומפסיד הפסד רב אם יעכבנו, והוסיף להמשיל: אתה הוא איש מסחר ויש לך עסק קבוע לזמן ולשעה, אם יעכבך עדי יאכילוך וישקוך הרי תפסיד מטרות נסיעתך, על כן נכללת המצוה ב"ואבת לרעך כמוך", להורות שאם לא יוכל האורח להתעכב, אל תעכבנו, ואם הזמן נכון ויאות לפניו אזי קבלה וכבדהו, ונסע לדרכו, ובזה ביאר ר' מאטיל הנ"ל את מאמה"כ בפרשתו "וסעדו לבכם אחר תעבורו"

ותצחק שרה בקרבה

בתו של הרה"ק ר' שמואל מקאמינקא ז"ל היתה עקרה, נדמן פעם אחת לעיר קאמינקא הצדיק ר' רפאל מברשיד זצוק"ל, ור' שמואל לא היה אז בביתו, נמלכה בתו והלכה להצדיק שיברך אותה בזש"ק, אמר לה הצדיק: סגולה לבנים היא שמחה, וכשבא הרה"ק ר' שמואל לביתו סיפרה לו בתו את דברי הצדיק, אמר לה, דבר זה אנו למדין מן התורה, ומן הנביאים ומן הכתובים, מן התורה דכתיב ותצחק שרה ואח"כ ילדה את יצחק, ומן הנביאים שנאמר רני עקרה, ומן הכתובים דכתיב אם הבנים שמחה, שאלה הבת כיון ששרה צחקה לשם סגולה למה זה התרעם הקב"ה עליה, השיב לה אביה שסגולה צריכים לעשות רק כשהצדיק מבטיח, אבל כשהקב"ה בעצמו מבטיח אין צורך בסגולות, וזה ה"י חטאה.

ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו

והקשה האברבנאל על אמרו "ויקח בידו את האש ואת המאכלת", המאכלת למה יוליכנה בידו, ואין דרך בני אדם להוליך מאכלת בידו, אלא לתלותה על מתניו, ע"כ. ויש לומר בס"ד עפ"י מה שסיפר הגה"ח רבי ליפא שווארץ ע"ה מירושלים בעמח"ס המאזני חיל וראש השוחטים של העדה החרדית בירושלים, שפעם נסע עם אותו גאון וצדיק קדוש ה' רבי דוד יונגרייז זצ"ל לשפרעם שבגליל, לצורך השחיטה המהודרת של העדה החרדית, וכשהתכונן שם לעשות מלאכתו ולשחוט, בדק את הסכין על צפרנו, ואחר כך העבירו לידי רבי דוד זצ"ל לבדקו, רבי דוד לקח את הסכין בידו וגם הוא העבירו על צפרנו לבדקו, ופתאום נתלהב רבי דוד זצ"ל ותיקוד אש אהבת השי"ת בקרבו, לקח את הסכין [סכין גדול ששוחטים בו גסות] אל עבר צווארו ואמר, רבוננו של עולם הנני מוכן ומזומן לשחוט את עצמי בכל עת ורגע בעבור כבוד שמים, ע"כ. [והיא לו נדפסה בספרו המאזני חיל]. - אגב, גם אני הק' זכיתי כמה שנים לראות בכל שבוע במוצאי שבת בתפילת ערבית בביתו, כשאמר פסוק ראשון של קריאת שמע, שהאריך בה מאוד ועשה בידו צורות של שחיטה וכדומה לקבל עליו ד' מיתות למען כבוד שמו ית', ודברים אלו מפורסמים ליודעיו ומכיריו ואכמ"ל. ולפי"ז יש לומר כאן, שאחר שאברהם אבינו ע"ה עזב את נערו והתקרב לאותו רגעים קדושים לעקוד את יצחק בנו, התלהב אברהם אבינו ובער בו אש אהבה אל השי"ת, ולקח את המאכלת "בידו" דייקא, וצייר לעצמו שהוא גם כן מוכן להישחט למען כבוד ית' (אבני חפץ)

כי אורך ימים ושנות חיי"ם

באותות הוקרה וחובה, נשגר בזה ברכה מרובה, ברכת מזל טוב, קדם מעלת כבוד ידידינו הנכבד האי גברא יקירא, עומד הכן לימינינו בהתמסרות נפלאה תדירא, עושה ומעשה בגוף ובממון לטובת מוסדותינו המפוארה, מקב"ץ על הגבאול"ת חשיכה כאורה,

מוה"ר משה חיים קאהן הי"ו

ראש גבאי הקודש של מוסדותינו הק' בעיר בארא פארק יע"א

ונוות ביתו רע"תו החשובה רבת פעלים שתחי' אשר יהללוה בשערים מעשיה הכבירים והברוכים למען החזקת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה שבמעונם, רוממות קל בגרונם בהולדת בנם ני"ו למזל טוב

יה"ר שמשמחה זו יושפע להם רב ברכות ושובע שמחות, מתוך תענוג ונחת והרחבת הדעת, וזכות רביה"ק ז"ל מייסד מוסדותינו הק' יגן בעדם ובעד ביתם, וימלא ה' לטובה כל משאלותם, אכיה"ר.

החותמים למען שמם בשיר וקול תודה
הנהלת מוסדות סאטמאר
בני ברק

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

כל השומע יצחק לי: שרה לא אמרה כל "הרואה" יצחק לי משום שקלסתר פניו של יצחק היה דומה לאברהם ממילא יראה שהוא בנו של אברהם ולא מאבימלך נתעברה שרה אבל "השומע" ולא ראה את יצחק זה יצחק ויאמר מאבימלך נתעברה שרה.

(אמרי קודש)

☆

הכו בסנורים וילאו למצוא הפתח: קשה מהו "וילאו", היה לו לומר "לא יכלו למצוא בפתח", י"ל, כי מכת סנורים היה מין עוורון כזה שכל עצם נדמה כאילו יש הרבה מזה עד שפתח נראה כאילו יש שם הרבה פתחים, לכן כתיב "וילאו למצוא הפתח" האמיתי כיוון שהיה נדמה להם שיש שם הרבה פתחים.

(ישועות מלכו)

☆

ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום: רש"י: זו שלא היתה צנועה פירסמה שמאביה הוא, קשה באמת למה פירסמה, י"ל ע"פ מה דאיתא (יבמות ע"ח): ממזר ידוע חי דלא ידיע לא חי, לכן פירסמה כדי שיהיה ממזר ידיע ויהיה לו חיים.

(ימין יוסף)

☆

ועתה השב את אשת האיש כי נביא הוא: אבימלך חשב שמה שעשה אי אפשר לתקן משום שאברהם היה כהן ושבויה הרי אסורה לכהן לכן אמר לו הקב"ה לא כמו שאתה חושב אלא "ועתה השב את אשת האיש" כן אפשר לתקן "כי נביא הוא" והוא יודע שלא נגעת בה ויש כאן דין של לא וזה ידו מתוך ידי ובאופן כזה אמרו (כתובות כ"ז): השבויה מותרת לכהן.

(אסיפת כהן)

☆

וה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דבר: י"ל ע"פ מה דאיתא (ב"ר נ"א ב') אר"א כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו, לכן נאמר בהריון "וה' פקד את שרה" היינו הוא ובית דינו אבל "ויעש" רק "ה'" לבדו כדאיתא (סנהדרין ק"ג). שלש מפתחות לא נמסרו לשליח של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים.

(מדרש שמואל)

☆

ויקח את האיל: איתא (אבות ה' ו') אילו של א"א נברא בע"ש ביה"ש במעשה בראשית נמצא האיל הזה היה חי מששת ימי בראשית והטעם משום שחיה נתנה לאכול מעץ הדעת לבהמה ולחיה והאיל שנברא בין השמשות אחר החטא לא אכל מעץ הדעת ולא היה בגזירת מיתה והיה יכול לחיות לעולם, לפי"ז גם חמורו של משיח שנברא ע"ש בין השמשות חי וקיים.

(מצודות דוד)

וירא אליו ה' באלוני ממרא: רש"י: הוא שנתן לו עצה על המילה לפיכך נגלה עליו בחלקו, קשה האין יתכן לומר צדיק גדול כאברהם אשר עמד בעשרה נסיונות יטול עצה אם יקיים מצות בוראו, י"ל הנה כשנמול אברהם היה הדם שותת ולא יכלו לעצור הדם ונתן לו ממרא אבקת עפר מן עץ ישן שנרקב ונקראת עצה זאת נתן לו ממרא לתרופה למילה על המילה לעצור הדם ולרפאות את מקום החתך.

(חזקוני)

☆

וסעדו לבכם: רש"י: לבבכם אין כתיב כאן אלא לבכם מגיד שאין יצה"ר שולט במלאכים, י"ל ע"פ דאיתא (ב"ב י"ב): א"ר אבדימי דמן חיפה קודם שיאכל אדם וישתה יש לו שתי לבבות לאחר שאוכל ושתה אין לו אלא לב אחד, והוקשה לרש"י הרי המלאכים לא אכלו רק דמי ליה כאכלין א"כ מדוע לא אמר "לבבכם" אלא מגיד שאין יצה"ר שולט במלאכים.

(עדות ביוסף)

☆

כן תעשה כאשר דברת: קשה היה עליהם לומר "כן תעשה" ולא "כן תעשה". י"ל, הלא המלאכים לא אכלו בפועל רק נראו כאוכלים והם לא רצו להוציא דבר שקר מפיהם לכן אמרו "כן תעשה" אתה תעשה אבל לא אנחנו כי אנו לא אוכלים.

(בנין שלמה)

☆

בן בקר רך וטוב: רש"י: ג' פרים היו כדי להאכיל ג' לשונות בחרדל, י"ל בדרך רמז יש ג' דברים שאסורים במשהו כחרדל נדה, חמץ, וע"ז ג' דברים אלו היו שם שרה פירסה נדה, רחצו רגליכם (ע"ז), והיה ערב פסח.

(נחלת יעקב)

☆

מהרי שלש סאים קמח: קשה למה היה צריך למחר אותה, י"ל, שהמעשה היה בערב פסח אחר חצות היום וחשש שיבוא לידי חימוץ לכן היה צריך למחר אותה ואמר "מהרי לוישי".

(בנין שלמה)

☆

ותאמר שרה צחק עשה לי אלקים: איתא במדרש למה נקרא שמו "יצחק" י' נגד עשרת הדברות צ' נגד תשעים שנות שרה בעת לדתו ח' שנמול לשמונת ימים ק' נגד ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק, וז"ש שרה "צחק עשה לי אלקים" שלשה דברים היינו צ' ח' ק' כבר קיים לי אברהם אבל ה' דברות יקיים רק "כל השומע" אחר שישמעו עשרת הדברות ואז יבינו "יצחק" ל"י למה קראתי שמו יצחק.

(דרוש שמואל)

☆

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

וירשת והקרת

בדיני הואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה

ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב וכו' (וירא יח, יז)

ובעצם כד' הגור ארי' מובא בדברי יואל פר' תולדות (עמוד תרל"ד) עה"פ עקב אשר שמע אברהם בקולי ודרשי בגמ' דקיים אאע"ה אפי' עירובי תבשילין והקשה האיק עשה אברהם עירוב תבשילין על סמך הואיל אי מיקלעי אורחים חזי ליה הרי ממנ"פ אי עכום לכס ולא לנכרים ואי גרים שגירי הרי סמוכין על שולחנו הי' ועל כרחך צ"ל דהואיל ואי יתגירי חזי ליה השתא נמי חזי להו, אלא דלכא' זה הוי כתיי הואיל דהיינו שיתירו לו לבשל הואיל ואי מיקלעי אורחים (עברם) חזי ליה והואיל ואי יתגירי חזי ליה, השתא נמי חזי להו, והרי מסקנת התוס' (שם דף מה:) דתרי הואיל לא אמרי', וא"כ הדרא קושיא לדוכתא

אלא דאפ"ל דכיון דכל אלו שנתארחו בביתו של אאע"ה השפיע עליהם בכח קדושתו הגדולה לקרבם לאמונתו ית', ולא יצאו ממפתן ביתו עד שאמרו ברוך קל עולם שאכלנו משלו כדאיתא במדרש וא"כ לא צריכנא כי אם לחד הואיל דאי מיקלעי אורחים דאי מיקלעי בוודאי חזי להו, כי הא מובטח שיתגירי, וא"כ שפיר קיים אאע"ה עירובי תבשילין ודפח"ח ונתיישב בזה ג"כ ק' העולם למה דייקא עירובי תבשילין נקט מבין כל מצוותיו ועפ"י הנ"ל מובן שפיר דטובא גניז בגווה דקיים עירובין תבשילין דהרי ההכרח לומר כדי שלא יוקשה ק' הנ"ל מוכרח לומר שהי' מובטח שיתגירי אצלו, וא"כ נמצא דכל מעשי תקפו גבורתו וצדקתו של אברהם הלא המה כתובים בזה שקיים אע"ה עירובי תבשילין ודוק.

ובאמת כיסודו בגור ארי' כן מחדש בספרו בשו"ת שאגת ארי' (ס"ה ס"ד) לגבי בהמה ביו"ט במקומות אלו שמחמת בדיקות הריאה מצויות טריפות כמו כשרות אם מותר לשוחטין ביו"ט, והר"ן והגהות אשר"י כתבו דספיקא דאורייתא לחומרא וע"כ אסור בכה"ג לשחוט ביו"ט, והרא"ש כתב דמותר ולא חיישי' דילמא טריפה, ומאריך בדבריהם, ומסיק דהרי רוב פוסקים פסקו כרבה דס"ל בפסחים (מו:) דהאופה מיו"ט לחול מותר משום דהואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה, ה"נ כיון דמדוינא מותר לשחוט ורק אין סופו לאכלו משום חומרא בעלמא, א"כ הואיל ואי בעי לאכול מצי אכיל משו"ה ישחוט, דהרי רבה נמי קסבר דאינו לוקח משום דאי מיקלעי אורחים חזי ליה, ואכתי הרי מדרבנן איסורא מיהא איכא וע"כ הוצרכו עירובי תבשילין,

בשו"ת בית אפרים (בהקדמה לחיו"ד בד"ה והנה בב"מ) הקשה לפי מה שמובא במדרש שבפסח באו האורחים לאברהם וכן כ' התוס' בר"ה (יא: ד"ה אלא) א"כ לר' יהושע דסבר דכעריבין נדמו האורחים לאברהם, א"כ האיק הכין אברהם הסעודה להם הרי יו"ט הי' ודרשו בגמ' בפסחים אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם ודרשי' לכם ולא לעכו"ם א"כ האיק הי' מותר לבשל בשבילם.

ואין לומר שהותר מטעם הואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה דהיינו שהי' יכול לבשל על סמך שמא יבואו אורחים ישראלים מהנפש אשר עשו בחרן ועל סמך זה הי' מותר לבשל גם להאורחים שנדמו כעריבין, זה אינו דהרי דרשי' כחום היום שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים וא"כ הרי לא הי' שכיחא אורחים, והתוס' בפסחים (מו:) ד"ה רבה וכו' כ' דהואיל דלא שכיחא לא אמרי' להתיר.

ותירץ דאמרי' בברכות (כו:) כחום היום בששה שעות ביום, ור' יהושע לטעמיה' בביצה (טו:) חציו לה' וחציו לכם, וא"כ בו' שעות ביום הרי הי' עוד ראוי לאברהם גופא וא"כ שפיר חזי מצי למיטרח בעשיית בן הבקר ור' יהושע לשיטתו עכ"ד עיי"ש ודפח"ח.

ובגור ארי' עמ"ס יומא (כח:) הקשה ג"כ בעין קושיית הבית אפרים אהא דדרשי' ביומא (שם) קיים אאע"ה אפי' עירובי תבשילין, והקשה הרי הטעם של עירובי תבשילין שע"י העירוב יכול לבשל מיו"ט לשבת הוא דייקא משום דסמכינן אהתירא דהואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה ועכ"פ לשי' התוס' בריש בביצה וכן כתב המג"א דאפי' כשעשו עירוב תבשילין לא יבשלו ממש סמוך לבין השמשות דאז לא שכיח אורחים עיי"ש, ולכא' באברהם אבינו לא הי' שייך אורחים ממנ"פ אי עוברי אורח עכו"ם הרי דרשי' לכם ולא לעכו"ם ואי מהגרים שנתגירי ע"י אברהם הרי היו סמוכין על שולחנו ולא שייכא למימר דאי מיקלעי אורחים, וא"כ האיק סמך אעירוב תבשילין מלומר הואיל, ומתיר דאע"פ דממש בעת ההוא ידע בבירור שלא יבואו אורחים מ"מ אפשר לומר הואיל דהואיל פירושו כיון שאם יהי' היכי תימצא שיבואו אורחים הרי יהי' חזי להם א"כ ה"נ אפי' כשלא באו מותר ואין לוקח א"כ ה"נ באברהם הי' יכול לעשות עירובי תבשילין.

ומ"מ חזינן דסבר דמותר א"כ ה"נ בשוחט טריפה דרבנן כיון מדאורייתא מותר אמרי' הואיל דמצי אכיל מותר לשוחטו ביו"ט עכ"ד.

ועל עצם חידושו של השאג"א דאע"פ שאיסורא דרבנן רבוץ עליו מ"מ כיון דמדאורייתא היא כשירה אמרי' הואיל האחרונים דנו בה, והפנ"י (ביצה יב) בד"ה דאי וגו' ג"כ כ' בסברת השאג"א במגבן דשרי ביו"ט מדאורייתא עיי"ש. והברוך טעם בשער הואיל ומתוך (דק ב') מביא ד' רש"י בפסחים (מז) שסבר כן להדיא שכתב בזה הלשון: בד"ה כלאחר יד וכו' ע"י שינוי דשבות בעלמא הוא וכיון דמדאורייתא שרי אף שאיסור מדרבנן מעכב עליו מ"מ שייך הואיל ומופקע איסורא דאורייתא, וכן מביאו האור שמח הל' יו"ט (פ"א הט"ז).

אמנם רעק"א בתשו' (סי' ה') מביא ד' השאג"א וכתב ע"ז דצריך לזה ראי' גדולה דמסברא לא הי' לומר כן דכיון דמאורייתא יכולין האורחים לאכול אע"פ שיש עליה איסורא דרבנן מ"מ כיון דאמרי' הואיל לא עבר אדאורייתא, והוא צע"ג, דאע"פ דבכל מקום אין איסור דרבנן יכול לעשות איסור דאורייתא מ"מ כיון דידעינן דהאורחים לא יאכלוהו יחי' מאיזה טעם שיהי', ממילא לא הוי אוכל נפש, ואין לומר דאכתי איכא למימר דאמרי' הואיל ואי מיקלעי אורחים וירצו לעבור על האיסור ולאכול זה אינו דהרי לא שכיחא ובתוס' בפסחים (שם) מסקי' דהואיל דלא שכיחא לא אמרי', וא"כ לא שייך למימר הכי ועוד דא"כ אפשר לומר גם על איסור מה"ת שהאורחים יבואו ויאכלו אותו ולא דווקא באיסור דרבנן ומאידך ליישב ד' השאג"א וקדמחי ליה' עיי"ש.

וכן הפרמ"ג בשושנת העמקים בפתיחה וכן בפתיחה כוללת להל' יו"ט (פ"א סק"ט) כתב דהמבשל בשר עוף בחלב אע"פ דבשר עוף רק מדרבנן אסור בחלב, מ"מ לא שייך הואיל כיון דמדרבנן אסור א"כ עובר גם על אדאורייתא כיון דהאורחים לא יאכלו אותו מחמת האיסור שבו ואע"פ שהאיסור רק מדרבנן.

ובשו"ת מחזה אברהם (תא"ח סי' ל"ג) מביא ד' רעק"א שכ' דלכא' אם יש איסור אפי' רק מדרבנן מ"מ הרי האורחים לא יאכלוהו, ואי נימא דאמרי' הואיל ומיקלעי אורחים ויאכלו אפי' אם יש איסור דרבנן, זה אינו דהרי גם באיסור דאורייתא אפשר לומר דהאורחים יאכלוהו אפי' כשיש איסור דאורייתא בה, עכ"ד רעק"א.

ובמחזה אברהם מיישבו דבתוס' בקידושין (סד) דאף שאסור לגרש בגט ישן מכל מקום כיון דבדיעבד מועיל חשוב שפיר בידו וכן מביא כמה ראיות נכונות שאיסור דרבנן מיקרי בידו, ובפרט לפי מה שכתב הרב המגיד (בהל' אישות) דאיסורא דרבנן לא זוזי אינשי א"כ שפיר יש לחלק דאיסור דרבנן אמרי' הואיל ומקלעי חזי ליה' שיעברו על איסור דרבנן דזה מיקרי בידו, משא"כ איסור דאורייתא

עיי"ש באריכות נועם דבריו.

אולם המנ"ח (במצה רח"צ) ג"כ מצדד לומר דשייך לומר הואיל ומיקלעי אורחים וכו' באיסורא דרבנן כיון דלרוב הראשונים מותר להאכיל בידים איסור דרבנן לקטנים א"כ אפשר דאמרינן הואיל ומיקלעי קטנים חזי ליה' ע"כ מותר, ועיי"ש שמאריך בעינין זה ואכמ"ל והוא חידוש יפה.

וכן יש נדון ארוך בספרי האחרונים דלרבה אמרי' הואיל ומקלעי אורחים וכו' וע"כ אין לוקה האופה ביו"ט לחול ולרב חסדא לוקה דלא אמרי' הואיל, ונסתפק האחרונים אם עבר ואפה ביו"ט לחול ואחר אפיינן נודמנו אורחים אם לרב חסדא לוקה או לא דהרי איגלאי מילתא למפרע דלא חילל יו"ט ובשו"ת נודע בשערים (סי' י"ח) כתב דתליא בפלוגתא דמנחות (סד) בהעלה מצודה להעלות דגים בשבת והעלה דגים ותינוק דהיינו מחשבתו הי' לאיסור ועלה בידו היתר אי אזלי' בתר מחשבה הרי הי' איסור וחייב חטאת, ולמ"ד אזלי' בתר מעשה הרי הי' היתר ע"י התינוק ופטור מחטאת, וכ' דה"ה לענינינו בהא תליא.

וכן בספר לימודי ה' (כלל כ"ג) עלה ונסתפק שם במחלל שבת בבישול ואח"כ נודמן לו חולה שיש בו סכנה והוצרך לתבשיל זה, אי נפטר מן החיוב או דילמא כיון דבשעת הבישול לא ידע מזה חייב על הבישול, וכ' ג"כ דאי אזלי' בתר מעשה פטור דהבישול הי' לצורך חולה וכן לרב חסדא אם יבואו אורחים פטור.

ואל תיקשי לרב חסדא האין לוקין הרי הוי התראת ספק דהרי לפי"מ דאמרי' אם יבואו אורחים יהי' פטור ממלקות א"כ כשמתרין אותו הוי התראת ספק, אמנם לא קשה לפי"ד הרשב"א בכתובות (ג) בד"ה שויה וכו' דבתלוי בדעת אחרים לא הוי התראת ספק דהיינו כשמתרין אותו שלא יעבור על איסור בישול הוי התראת וודאי דהא פשיטא שהוא עובר על איסור רק שיכול להיות שאחרים דהיינו אורחים יבואו ואז יפטר מן האיסור א"כ הוי תלוי בדעת אחרים ובכגון דא לא הוי התראת ספק, דרק באופן שיש ספק אם הוי איסור כיון שהוא עצמו יבוא לידי היתר, אבל כשאחרים יכולין באיזה אופן לגרום שיתחפך להיתר לא הוי בשביל זה התראת ספק וא"כ ה"ה כאן, עכ"ד.

ואגב במאירי ביצה (כ) כתב דרבה ורב חסדא בהא פליגי דרבה סבר דאין לוקין כיון דהואיל ומיקלעי אורחים הוי התראת ספק ורב חסדא סבר דכיון דאורחים אינם כאן בשעת אפייה הוי התראת וודיא ומחדש דאפי' לרבה איכא איסורא דאורייתא רק מלקות ליכא כיון דהוי התראת ספק עיי"ש.

ועי' בשו"ת בית יצחק (א"ח סי' פ"א) כ' דפלוגתא רבה ורב חסדא פליגי בפלוגתא הרמב"ם והרשב"א אי ספיקא דאורייתא מה"ת לקולא או מה"ת לחומרא עיי"ש חשבון נפלא.

ועד להוצאת ספרי
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

55 Forest Rd. Monroe N.Y. 10950 (845) 783-5800 #3

יעלה ויבוא איחולי לבנו

יעלה ויבוא ויגיע ברכותינו, ברכת מזל טוב תסופנה שפתותינו, קדם ידידינו וידיד נפש כל חי (תהי ידיו אמונה, ליזכות את הרבים בפרי עט"ו בכל עת ועונה, למען הוצאת ספרי רבינו אשרי שלו ככה, להיות מסופרי המלך של מרן רבינו שליט"א זכה, לשונו עט סופר מהיר נפלא לו יאתה התורה והברכה, ובשער בת רבים נהלל לשמו בהוקרה והערכה, אין גומרין עליו את ההלל

ה"ה האברך החשוב ברוך הכשרונות ואיש האשכולות חו"ב טובא בתורה וחסידות
מספרי דמו"ר ט"ב אצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו

אב"י בקרית יואל יע"א

לרגל השמחה הגדולה השרויה במעונו
רוממות קל בגרונו
בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

וצרופה בזה ברכתינו המרובה, בכל לשון של הודאה וחיבה, שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, ורב תענוג ונחת, וישכיל ויצליח בעבודת הקודש בהרמת קרן התורה והחסידות מעלה מעלה, במעשי ידיו הברוכים המפורסמים לשם ולתהילה, ועוד רבות בשנים יזכה להרוות צמאון עם סגולה, ובשכר זאת יזכהו קל נורא עלילה, שיתאחדו על שולחנו תורה וגדולה, עד כי יבוא שילה, בב"א.

החותמים למען שמו באהבה ובהודאה
ועד להוצאת ספרי רבינו שליט"א

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקאי

הגה"ק רבי שלום בן הגה"ק רבי יעקב יוסף זי"ע מקאמינקא

יומא דהילולא כ' מרחשון (תרי"ב)

הגה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע נולד בשנת תקס"ם לאביו רבי יעקב יוסף ראזענפעלד זי"ע, יוסף שאבי אביו ר' שלום ז"ל שה' גביר אדיר נפל באותו עת למשכב ושלח פיתקא עם קבוצת חסידים שנסעו להרה"ק מלובלין זי"ע כשקרא הרה"ק מלובלין שמו בהפיתקא נענה ואמר: אין אנו יכולים להתפלל עוד עבורו, היא החליף את מקומו ונכנס מכתב מלכות לביתו, החסידים לא הבינו על אתר מה רומזים דברים הללו אבל אח"כ כשהגיע בחזרה לביתם, נודע להם כי אז כשהגישו את הפיתקא כבר שבק ר' שלום חיים לכל חי, ובאותה זמן נולד לבנו הרב יעקב יוסף בן שנקרא שמו בישראל שלום, הבינו שמסתמא היתה כוונת רבם שר' שלום שה' גביר וקצין ה' בבחינת כתר מלכות, ובמקומו באה נשמה גבוהה אשר היא תהי' מסתמא בבחינת תורה.

ואכן תקוותם התקיימה במילואה, ויהי אך גדל הילד הכירו בו רואיו שאכן כלי מחזיק ברכה הוא, כי ה' בעל כשרונות יוצאים מהכלל, גם חכמתו ופקחותו קנו להם שם בכל הגליל, כמו כן היה מתמיד עצום, ממש לא פסק פומי מגירסא, והבלי עולם הזה ה' נחשבים אצלו כלא נגד עריבות התורה שה' לו, שמו הטוב הלך למרחוק, ועוד טרם מלאו לו י"ג שנה כבר שמו עניניהם עליו נגדים ופרנסי קהלות הקודש מערים שונים, אכן הזוכה ה' הגביר המפורסם הרה"ק ר' נפתלי נתן הירש ז"ל הנקרא ה"גראף מקרעשוב".

כשמלאו לו כ"ב שנה בא לכהן בעיר יאריטשוב, יאריטשוב ה' עיירה קטנה, ותושבי' היהודים ה' בסך הכל כמה עשרות משפחות יהודיות אבל לעומת זאת היתה חשובה בעיני הצדיקים אשר כינו אותה בכינוי של חיבה "יראה תשובה" כעין נוטריקון לתיבת יאריטשוב, ביקש לישב בשלושה, אבל מעשה שטן הצליח ומרדוהו בעלי חצים המשכילים ופורקי עול שבעיר עד שה' בסכנה ושלח מכתב להרה"ק ר' הירש'לע מזידיטשוב בשפכו לפניו מר לבו, וכתשובה למכתבו קיבל מכתב בחזרה, אשר מחזקו מאד ומבטיחו שהכל יתהפך לטובה, ט"ו שנה ישב שם ובשנת תקצ"ז בא וישב בעיר קאמינקא אשר בה ישב כל ימי חייו ועל שם העיר הזאת נודע שמו כ"הרב מקאמינקא", וראו לעיני שקיבל גם כתב רבנות מהעיר צפת באה"ק, והשתוקק מאוד לעלות אבל רבו הרה"ק השר שלום מבעלזא לא הסכים לזה.

אמרו עליו צדיקים שיש לו ניצוץ משמואל הנביא ורמזו בשמו שלום שהם רוב אותיות שמואל, ולכך חי נ"ב שנה ובעוד שהוא במיטב שנותיו, ומאיר לעולם כולו בתורתו ובצדקתו, נפטר בליל ש"ק כ' מרחשון תרי"ב לפ"ק.

ט"ו מרחשון

מתתי' בן יוחנן כהן גדול - גי"א תרכ"ב
רבי צבי הירש ב"ר מאיר מטשורטקוב - תקי"ד
רבי אלעזר קאליר (אור חדש) - תקס"ב
רבי לייב בעל היסורים - תקצ"ז
רבי אברהם ישעי' קארעליץ ב"ר שמריהו יוסף (חזון איש) - תשי"ד

ט"ז מרחשון

רבי עמרם חסידא ב"ר משה נחום - תקי"ז

י"ז מרחשון

רבי אלי' קובו (אדרת אלי') - תמי"ט
רבי יהושע ב"ר שלום קאמינקער - תרס"ד
רבי מנחם מענדל מקאסוב ב"ר יעקב קאפיל חסיד (אהבת שלום) תרפ"ו

י"ח מרחשון

רבי יחזקאל הכהן ב"ר אברהם ישכר דוד מראדאמסק (נסתח חזקא) - תרע"א

י"ט מרחשון

רבי שמעון הלוי ב"ר משולם פייבוש בעל יושר דברי אמת - ת"ר

רבי פנחס עפשטיין ב"ר ישעי' (ראב"ד העדה החרדית ירושת"ו) - תש"ל

כ' מרחשון

רבי שלום הלוי ראזענפעלד ב"ר יעקב יוסף הלוי מקאמינקא - תרי"ב

כ"א מרחשון

רבי אברהם אוולאי ב"ר מרדכי (חסד לאברהם) - ת"ד

רבי ישראל אברהם ב"ר אפרים אהרן מפאלטישאן - תש"נ

כ"ב מרחשון

רבי דוד שלמה אייבישץ ב"ר ירחמיאל (עריב נחל) - תקע"ד

רבי עזריאל הלוי הורוויץ ב"ר זיב (איזערער קאפ) - תקע"ט

רבי ישכר'ל ה"ר ב"ר יהושע רוקח (מהר"ח מבעלזא) - תרפ"ז

בצל רבותיו

אחרי חתונתו ישב בעיר ראווא, והתגורר אז בעיר הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע בן הרה"ק מראפשיץ זי"ע שה' סמוך על שולחן חותנו אשר ה' הגראף של ראווא והיא ה' אחיו של הרב יעקב יוסף אביו של הרב מקאמינקא, וזה גרם לידידות והתקרבות בין שניהם, ודיבר הרה"ק מדזיקוב על לב הרה"ק

מקאמינקא שישע אל אביו ויסתופף אצלו, וכן עשה וקיבל מרותו בשלימות עד שהחשיבו כרבו מובהק, ברבו זה ה' דבוק בדביקות נפלאה, ואף שנסע להרבה צדיקים בדורו, אף הרה"ק מראפשיץ הראה לו אהבה רבה והחשיבו מאד עד שכתב לו פעמי' מכתב וכותב לו בין השורות החכם הכולל המשולם.. וכי כמעט בכל יום ויום עלה על לב להתפלל עליו ועל ב"ב...

לקבל עליהם מרותו, לא פנה אליהם בכלל, אדרבה צעק אליהם וקראם "רבי מאכערס" בחושבם שהם מבינים מי שצריך להיות רבי, והשתדל בכל עוז להסתתר מעיני אדם. פע"א שהיה ביומא דהילולא של הרה"ק מראפשיץ זי"ע ובין הבאים ללאנצוט על ציונו הק' הי' גם הרה"ק ר' משה מראזוואדוב זי"ע והי' אז בן י"ד שנה ונפשו חשקה להכיר את הרב מקאמינקא, כי הרבה שמע אודותיו, אבל לא ראהו מעולם ולא ידע מי הוא, ויהי בחפשו נגיש אל אברך אחד, ובמקרה הי' זה הרב מקאמינקא, ושאלו היכולים אתם להראות לי מי הוא הרב מקאמינקא, בודאי ענה האברך והראהו באצבעו על איש אחד זקן ונשוא פנים, הרב מראזוואדוב הבין שהאיש משחק בו, כי ידע שהרב מקאמינקא איש צעיר לימים, ובאשר ששמע וידע מכבר אשר דרכו של הרב מקאמינקא לנהוג לפעמים בדרך זה, הבין בחכמתו, כי האברך הוא הרב מקאמינקא פנה אליו ואמר "אויב אזוי ווייס איך שוין" הפטיר לו הרב מקאמינקא בבת שחוק, "דו גנג יונג" ובתוך השיחה אמר איזה פילפול עמוק עד שהרה"ק מראזוואדוב הרגיש כאבים בראשו מרוב התאמצות לירד לסוף דעתו הק'.

איש אלוקים

עם כל השתדלותו להסתיר מעשיו מכל מקום בלשו מעצמם מזמן לזמן ענינים נפלאים, אשר העידו עליו כי איש אלוקים קדוש הוא, פ"א כשהי' אצל הרה"ק מבעלו זי"ע ביקש ממנו כפרי אחד ליכתוב לו קיטל, וביקש לו שיכתוב ההקישל, כי יש לו רחיים אך אינן טוחנות כראוי, ואף כשטוחנות כבר אין העבודה משתלמת, וההוצאות מרובות מהכנסות, ואף כשיש לו איזה ריווח אינו רואה סימן ברכה בהכסף, הרב מקאמינקא שמע דברו, וכתב לו בזה"ל "יש מילה ולא מל, מל ולא פרע, פרע ולא מצץ דמי" הכפרי נכנס אל הרה"ק מבעלו ולקח את הפיתקא והביט בו בהתפלאות ושאלו מי הי' הכותב של הקיטל והכפרי תיאר להרה"ק מבעלו לפי מראהו החיצוני, והבין שהרב מקאמינקא הוא, מיד צוה שיקחו מוהל מומחה, ויבדקו אם הכפרי נימול כראוי וכדין לאחר בדיקה ראו שאינו נימול כראוי מלו אותו שנית, והוא התחיל לראות ברכה והצלחה בעסקיו.

בהיות שם הכיר את הרה"ק מצאנו זי"ע והתקשר אתו בקשר עבותות אהבה אשר גדל מיום ליום, עד שרבים אמר עליהם ששררה ביניהם אהבה עזה כאהבת דוד ויונתן, רבים הק' החשיב מאד את התחבורתם, והראה להם בפועל את שביעות רצונו, במה שבכל שב"ק בעת שחילק החלות להמסובים על שולחנו נתן להם שני חלות מדובקות יחד, וראה זה פלא שפע"א הי' ביניהם איזה פירוד, ובעת חלוקת החלות, נתן להם רבים חלות נפרדות, והרבה דברים נפלאים הי' להם ביחד עם רבים הק', אחר הסתלקות רבו קיבל עליו מרותו של הרה"ק השר שלי מבעלו זי"ע והחשיבו כממלא מקום רבו מראפשיץ, הרה"ק מבעלו החשיב מאד את תלמידו החדש, והאציל עליו מתורתו, במדה גדושה עד שלפעמים הי' סגור עמו שעות מרובות בחדר מיוחד ושוחחו ענינים העומדים ברומם של עולם, לסימן ואות של הערצה נראה מהסיפור דלהלן: פע"א רצה הרה"ק מקאמינקא להיות בבעליו ברה"ק פקד עליו הרה"ק מבעלו שישע בחזרה לביתו, וכה אמר לו: פע"א עברתי דרך ביהמ"ד ושמעתי תקיעות יפות ומהודרות, ונכנסתי פנימה לראות מי התוקע הנפלא, אבל מה מאד נשתוממתי בראותי שאין האיש בעל מדריגה או בעל מקובל שיעלה תקיעותיו כ"כ יפות, אזי הבנתי שהקב"ה ברוב רחמיו על בניו הרוצה בטובתם של מלאך מן השמים שיעמוד לימין התוקע, ואף אם הוא אינו יודע הכוונות אבל המלאך עושה העבודה בשבילו, לכן אני מצוה אותך לנסוע הביתה כי למה יטריחו מלאך מהשמים בחנם בעירך בזמן שאתה יכול להיות שם ולתקוע בעצמך ואז לא יצטרכו לעזרתו של מלאך, וגם עם רבו זה הי' לו כמה ענינים נפלאים.

הצנע לכת

הי' עובד אל אלקיו בהסתתר והצנע, כל ימיו הי' צנוע ונחבא אל הכלים לא רצה לחבר ספרים, על אף שהי' בביתו תיבות גדולות מלאות בכתבי ידי חידושים בכל מקצועות התורה, גם לא רצה להתנהג באדמורו"ת אף לאחר פטירת רבותיו כאשר הרבה מתלמידיו בקשו ממנו שיקבל עליו אדמורו"ת דחה אותם, ומסופר שלאחר פטירת רבו הרה"ק מראפשיץ זי"ע באו אליו כמה תלמידים על שב"ק, ובדעתם הי'

צו שטיצן
"צדקת רבי מאיר בעל הנס"
כולל עצי חיים

א. פאריזכערטע סטולה אויף

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הנס"

כולל עצי חיים

שקל הקודש
רבי מאיר
בעל הנס
פושקע
רוסל:

1-888
REB-MEIR
732-6347

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

הקריאה מעורר את הזמן פרשת וירא כולל כל הימים טובים לילות החורף המאירים

ואך.

עכ"פ די גרויסקייט פון די ווינטער נעכט, ווייסן מיר צדיקים האבן זייער געהאלטן, דער הייליגער זידיטשויבער רבי ז"ל ר' אייזיק'ל זידיטשויבער האט אסאך גערעדט פון די ווינטער נעכט.

און דא ב"ה ס'איז זיך צונויפגעקומען אזא גרויסער עולם בלעה"ר, דארף מען זעהן די אלע בחורים און יונגעלייט אויך אויסצונוצן די צייט ווינטער, מ'ארבעט טאקע, אבער אויף דער נאכט דארף מען זיך קובע זיין עתים לתורה, און זעהן מ'זאל לערנען, אין לנו שויר רק התורה הזאת, די תורה הקדושה דאס האלט אונז.

דער אייבערשטער זאל העלפן ס'קומט ווינטער, זאל מיר זוכה זיין עוסק צו זיין בתורה אויסנוצן די צייט, און אין דעם זכות וועט אונז דער אייבערשטער העלפן גם כי יתנו בגוים עתה אקבעם (הושע ח' י') כי יתנו איז טייטש לערנען (מלשון תנא) אונז זעמיר דאך אין גלות, מען האט אונז אריינגעשיקט אין גלות אריין, דארף מען זעהן וואס האלט אונז אייגענטליך, אונז זעמיר שוין אזוי לאנג אין גלות, נאר דאס וואס מ'לערנט, מ'לערנט יעדער איינער לפי מדרגתו, מ'דארף לערנען חומש ורש"י, מ'דארף לערנען גמרא מיט תוס', מ'דארף לערנען שולחן ערוך, און זעהן אויסצונוצן די צייט.

און די מענער און בחורים זאלן זיצן או לערנען, יעדער איינער, ס'איז דא חוב אויף יעדן איד עוסק צו זיין בתורה, אפילו ווער ס'ארבעט מוז זיך קובע זיין על כרחך א צייט ווען ער זאל זיצן און לערנען.

דער אייבערשטער זאל העלפן, ס'איז זיך קיעה"ר דא צונויפגעקומען א גרויסער ציבור, קל כביר לא ימאס, דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין אלע אינאיינעם טאקע אזוי ווי משה רבינו האט געזאגט בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו, אלע זאלן מיר זוכה זיין גיין אנטקעגן משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

(דברות קודש ממון רביה"ק בעל ברך משה זי"ע
מוצאי שמחת תורה שנת תש"ס לפ"ק)

פרשת וירא איז מרומז אלע ימים טובים, ס'איז א ראש השנה'דיגע פרשה, די קריאה איז דאך פון די וואך (וה' פקד את שרה ופרשת העקידה).

די וואך (פרשת וירא) שטייט אויך פון סוכות... דער מדרש זאגט אז דאס וואס אברהם האט געזאגט (בראשית יח, ד) והשענו תחת העץ מיינט א סוכה, איז דעמאלטס געווען סוכות.

תוס' אין ראש השנה (דף יא. ד"ה ד"ה אלא) זאגט אז ס'איז געווען צווישן יום כיפור און סוכות, ווייל לויטן פרקי דרבי אליעזר (פרק כט) אז אברהם אבינו האט זיך גע'מל'ט יום כיפור, קומט אויס אז יום שלישי למילתו איז געווען צווישן יום כיפור און סוכות.

אין די וואך איז מרומז אויך פסח ומצות אפה (בראשית יט, ג) ויאכלו, זאגט רש"י פסח היה.

שפעטער שטייט (שם כא, ח) ביום הגמל את יצחק, "הגמל" איז אותיות "מגלה", איז דאך מרומז אויך פורים. (הובא בספה"ק דברי יחזקאל (לפריים) בשם הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעייבו זללה"ה).

די גמרא אין ראש השנה (דף יא.) רעדט ארום וועלכער יום טוב ס'איז דעמאלטס געווען, ווייל דער מלאך האט געזאגט (בראשית יח, יד) "למועד" אשוב אליך (ופירש"י ליום טוב הראשון הבא ולשרה בן), און די גמרא פירט אויס אז דער מלאך איז געקומען סוכות און געזאגט אויף פסח ולשרה בן.

ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בשיחה עם ב"ק האדמו"ר ממאדושיין שליט"א

◆◆◆

א גוטע וואך! פארן גאנצן עולם דא, פארן ציבור וואס ס'איז זיך צוזאמענגעקומען, וויל איך זאגן דא פאר די בחורים, די יונגערע בחורים און פאר די עלטערע בחורים, בחורים וואס זיצן און לערנען, דארפן זעהן אויסצונוצן די ווינטער נעכט, צדיקים האבן דאס גערופן די לעכטיגע נעכט, מ'זיצט און מ'לערנט, אין איין ווינטער קען מען ווערן א תלמיד חכם דורך די נעכט, אזוי האבן געזאגט צדיקים, ס'איז נישט אזא לייכטע

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קצב — בלתי מוגה

ניחום אבלים אצל בני הגאון רבי דן אונגארישער ז"ל

ראש ישיבת בית מדרש עליון מאנסי

יום א' פרשת וירא תשע"ב לפ"ק

א' מבניו: זיי האבן אויך געדארפט קומען, נאר זיי זענען געדאמטעוועט געווארן די לעצטע וואך, און נאכדעם האט מען שוין נישט געקענט קומען.

מ'האט נישט געוואוסט ווען צו האלטן די יארצייט, איז מוין טאטע אריינגעגאנגען צום קאפיטאן צום קאפיטאן רבי (הרה"צ ר' אברהם יהושע העשיל ז"ל שנמלט ג"כ אז מעיר ווען וקבע מקום מגוריו באיטל סיד), און ער האט אים געזאגט ער זאל האלטן כ"ז אלול די יארצייט – פאר'ן טאטן – דעמאלס איז די בעלזער יארצייט (של הגה"ק השר שלום מבעלזא ז"ל), און ג' חשוון די יארצייט פון די מאמע, אלץ די ריוזינער יארצייט, און ער האט אלעמאל געהאלטן די יארצייט, און למעשה איז ער אליין (הגר"ד ז"ל) נפטר געווארן ג' חשוון.

רבינו: הייסט עס אז זיי זענען געווען ריוזינער חסידים?
א' מבניו: יא, פון משארטקוב.

דער טאטע פלעגט זייער אסאך פארציילן ווי ער האט אסאך געזעהן די ליבשאפט פון (הונת) רבי ראובן (הגאון רבי ראובן גראוואוסקי ז"ל ר"י בית מדרש עליון) – דער זיידע – מיטן סאטמארער רבי (סרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל), זיי האבן געהאט אסאך נאנטקייט.

רבינו: ווי אזוי איז רבי ראובן ניצול געווארן?

א' מבניו: דורך יאפאן, עטליכע זענען געגאנגען אביסל פריער, ער איז געקומען אום תש"א.

רבינו: מיט רבי אהרן קאטלער.

א' מבניו: יא, מיט די קבוצה.

ישבו שם בניו הרה"ג ר' ברוך בער שליט"א

והרה"ג ר' שמשון שליט"א משגיח הישיבה

*

רבינו שאל אודות מקום מגוריו של הרב"ב ז"י

הרב"ב: איך וואוין אין בארא פארק און איך דאווען ביי רבי משה וואלפסאן (רב דקהל אמונת ישראל ומשגיח בישיבת תורה ודעת).

אנטישולדיג אויף וואס מ'האט געדארפט ווארטן, כ'האב געדאוונט פאר'ן עמוד (רבינו הגיע לשם בעת שעמדו באמצע תפילת מנחה וחמתן עד שנמרו להתפלל).

רבינו: אייער פאטער איז געווען פון ווען? ווען איז ער געקומען?

א' מבניו: יא, ממש פאר'ן קריג איז ער אהער געקומען, אין יאר תרצ"ט.

דער צעהלימער רב (הגה"צ בעל מגדלות מרחקים ז"ל שהגיע לאמעריקא בשנת תרע"ז וקבע מקום מגוריו בוויילאמסבורג) האט אים אריינגעפירט אין תורה ודעת, ער האט אים געהאט געקענט, ווייל דער צעהלימער רב איז אמאל געווען אין וויען.

ער איז געקומען מיט א ברודער און א שוועסטער, אבער די עלטערן (הרה"ג רבי יחזקאל ה"ד) זענען שוין נישט געקומען, זיי זענען אומגעקומען אין די מלחמה.

רבינו: פארוואס זענען די עלטערן נישט געקומען?

איינמאל ווען דער סאטמאר רב איז אים (הג"ד ראובן ז"ל) געקומען מבקר חולה זיין, איז ווען ער איז אוועק געגאנגען, האט ער אים געגעבן א ברכה, 'דער באשעפער זאל שיקן א רפואה, מ'זאל קענען פירן די וויכוחים ווייטער, ווי מיר האבן אמאל געפירט...'

רבינו: רבי ראובן (גראזאוסקי ז"ל בעמח"ס בעיות הזמן והספר הידושי רבי ראובן) איז געווען אין קאמעניץ, א איידעם ביי רבי ברוך בער (לייבאוויטץ ז"ל בעמח"ס ברכת שמואל).

אין וועלכן יאר איז רבי ראובן אוועק?

א' מבניו: אין שנת תשי"ח, כ"ב אדר, ס'איז געווען דעמאלטס ערב שבת פרה.

רבינו: אייער טאטע איז געווען א תלמיד פון רבי שלמה היימאן (תלמידו של הגאון רבי אלחנן וואסמאן ז"ל בישיבת אוהל תורה בעיר בראנאוויטץ שבליטא, וכן למד אצל רבי ברוך בער ז"ל בסלאבאדקע, ובשנת תרצ"ה נתמנה לראש ישיבת תורה ודעת שבברוקלין עד הסתלקותו בשנת תש"ה, ואחריו נתמנה הגאון רבי ראובן גראזאוסקי ז"ל).

א' מבניו: יא, ווען ער איז געקומען קיין תורה ודעת, האט ער געזאגט אז ער האט באלד אנגעהויבן ביי רבי שלמה היימאן'ס שיעור, און ער האט געזאגט אז ער האט נישט געזעהן אין ווען אזא זאך, ס'האט זיך אים אויפגעמאכט די אויגן ווען ער האט געזעהן א בית המדרש מיט אכציג בחורים, ס'האט אים זייער געצויגן, האט ער זיך באלד צוגעכאפט צו דעם.

ערב שבת ממש פאר'ן הסתלקות האט ער (הגר"ד ז"ל) איינגע'חלומ'ט, און דער משמש האט געזאגט אז ער האט זיך אויפגעכאפט און ער האט געזאגט 'איך גיי ארויף די טרעפ מיט רבי שלמה, און איך פרעג אים א קשיא, און איז צוריק איינגעדרימלט געווארן, ער האט עס געזאגט האלב פארשלאפענערדייט.

ביי די צייטן פון די גזירה פון גיוס בנות, איז געווען דעמאלטס א גרויסער דעמאנסטראציע, האט דער סאטמארער רב געשיקט דעם עולם, און געזאגט 'הערט'ס וואס רבי ראובן זאגט, און נאכדעם גייט אוועק'.

רבינו: ער איז געווען פון די ערשטע מייסדים דא אין מאנסי, פאר א אידישער ישוב.

א' מבניו: מיט אים האט זיך געגרינדערט מאנסי, נאכדעם איז שוין צוגעקומען.

רבי שלמה איז נפטר געווארן שנת תש"ה, י"ז כסלו, און בתוך די שלושים האט רבי שרגא פייוויל (מענדעלאוויטש ז"ל מייסד חשיבת תורה ודעת) גענומען רבי ראובן'ען פאר א ראש ישיבה אין תורה ודעת, און נאכדעם האט ער געזאגט, יעצט אז איך בין שוין א ראש ישיבה, וועלן מיר גיין קיין מאנסי מאכן דארט א ישיבה, און ער האט געמאכט א חבורה פון צעהן בחורים, דאס איז געווען אין שנת תש"ה.

א' הנוכחים: דער ראש ישיבה (הגר"ד ז"ל) פלעגט דערציילן, אז רבי ראובן האט ארויס גענומען די בחורים נאך לאנטש (אכילת צהריים), אין איינע פון די ערשטע טעג, אז מ'איז געגאנגען פון די ישיבה ביז וואיאָלע ראוד, דאס איז א גרויסער קרייץ, און ס'איז נישט אדורך געפארן קיין איין קאר במשך דעם גאנצן שפאציר (כי היה מדובר שממח), א מענטש איז ארויס געגאנגען. און געגעבן א קוק און זיך אנגערופן אזוי ווי מ'זאגט 'פון וועלכע קאנטינענט קומען די חיות?!, און האט זיך צולאכט און איז ווייטער געגאנגען, ס'איז גארנישט געווען דא, אפילו א קאר איז נישט דורך געפארן דא, ממש גארנישט.

רבינו: און היינט איז מאנסי א גרויסע שטאט, א עיר ואם בישראל.

בנו הגר"ש: כ"ז אב דעם יאר בין איך געווען ביים ציון פון רבי'ן דער דברי יואל, כ'האב געהאט גרויס חיוזק נאכדעם ווען כ'האב צוגעהערט צו דעם רבי'נס דרשה, די גאנצע ענין פון תרומות און מעשרות (בארץ סיחון ועוג שנתקדש על ידי קבורת משה רבינו),¹ ס'איז געווען זייער א שטארקע דרשה.

1

זה תוכן הדברות קודש מנחם רבינו שליט"א בעת עריכת שולחן המהור ביומא דהילולא רבא של כ"ק מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל כ"ו מנחם אב שנת תשע"א הענע"ט:

"הנה כתב רשיו"ל (פ' ואתחנן) ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, לאחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג דמיתי שמוא חותר הנדרי. וכתב בפרשת דרכים (דיוש ח) דכוונת משה היתה לפי שהיה סבור שארץ סיחון ועוג הם בכלל ארץ ישראל, ועל זה בא בטענה לומר נדר שהותר מקצתו חותר כולו, ולפי האמת הם בכלל ארץ ישראל, והעד על זה דתנא דמתניתין מיעט ארץ סיחון ועוג מן הבכורים מפני שאינה ארץ וכת חלב ודבש, ולענין תרומות ומעשרות חיוסב מן התורה, ואריך עיון איך באמת נכנס משה רבינו לארץ סיחון ועוג שהוא מכלל שבעה עממין.

רבינו: די צדיקים האבן א געוואלדיגן גרויסן כח, אז ארץ סיוחן ועונן האבן באקומען א קדושה, כי שם חלקת מחוקק ספון, די קדושה פון די צדיקים איז זייער גרויס.

רבינו: די צדיקים האבן א געוואלדיגן גרויסן כח, אז ארץ סיוחן ועונן האבן באקומען א קדושה, כי שם חלקת מחוקק ספון, די קדושה פון די צדיקים איז זייער גרויס.

ניחום אבלים אצל הגאון ר' אליעזר יהושע געלדזעהלער שליט"א

נשיא ישיבת אור ישראל - מח"ס קדשי ישראל על סדר קדשים

וחתנו הגה"צ רבי חנוך העניך מייטלבוים שליט"א

האדמו"ר מסאסוב מאנסי

ע"פ בתו - זוגתו הרבנית ע"ה

יום ב' פרשת בלק תשע"א לפ"ק

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: דער מאמע (הגה"צ ר' חנני' יו"ט ליפא ז"ל אב"ד סעמיהאלי ואדמו"ר מסאסוב) איז נפטר געווארן שנת תשכ"ו, און מיר זענען געווען אכט יאר אלט.

רבינו: זיין מאמע (הגה"ק רבי חנוך העניך ז"ל חתן מרן הגה"ק הקדושת יו"ט ז"ל) האט חתונה געהאט אין שנת תר"ם, ס'איז געווען א פלא פון א זאך, אז דער קדושת יום טוב האט צוגעזאגט פיר יאר קעסט, ווען רבי שלמה סאסובער (אביו של המחותן הגה"צ ר' יוסף דוד ז"ל)² האט געזאגט פאר'ן קדושת

הגרא"י געלדזעהלער: איר מידת ההשתוות איז נישט געווען באופן פשוט צו יעדן, צו קליינע קינדער, און נישט האבן קיין מענות, מקבל זיין יעדן בסבר פנים יפות, און א קבלת יסורין (שסבלה מכמה מיוצ"ח שנולדו עם מחלות רח"ל), מ'זעהט עם נישט, ר' אברהם מיכלאוויטש (הגה"צ מראדוויל שליט"א במאנסי, חתנו הגדול של כ"ק אדמו"ר ר' שמואל צבי מספינקא ז"ל) האט געבעטן מ'זאל אוועק שיקן די קינדער אין א האוס, האט זי געזאגט, 'דער אויבערשטער האט מיר געגעבן א מתנה, זאל איך זיי אויך אוועק שיקן?!

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: אין קרית יואל (במוסד הק' שערי חמלה) איין און צוואנציג יאר, זענען קינדער געפארן קיין קרית יואל, דער רבי זאל מתפלל זיין פאר אונז, מ'זאל זעהן נחת פון זיי.

רבינו: אונז אין קרית יואל האבן מיר שטארק ארויס געהאלפן, מ'האט עם געעפנט מ'זאל קענען טוהן חסד מיט אידן.

הגרא"י: יא, מ'ווייסט פון דעם.

מ'זאגט דא אז איין וואך פריער האט זי געשמיכלט, האט איר איינער געפרעגט, 'פארוואס שמיכלסטו?', האט זי געזאגט 'דאס איז די איינציגסטע זאך וואס איך קען טוהן!'. מ'זעהט אויס אז מ'גייט אזעלכע קינדער פאר מענטשן וואס קענען עם פארנעמען.

רבינו: בהדי כבשי דרחמנא למה לי (ברכות י). דער באשעפער זאל העלפן מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותיו די.

*

וא"ז זללה"ה בישמח משה (פ' ואתחנן) תמה עליו דודאי אינו מכלל ז' עממין, דאם לא כן איך שלח לו משה דברי שלום אעברה נא בארצך וכו' (במדבר כא כב), ע"ש. אך לפי זה קשה למה יתחייבו בתרומות ומעשרות.

ויתבאר על פי מה דאיתא במס' סוטה (דף ט:) וזה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו, שנאמר (בירמיהו ז') ויעל יוסף לקבור את אביו ויעל עמו גם רכב גם פרשים, מי לו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה, משה וזה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו, שנאמר (שמות יג יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו, מי גדול ממושה שלא נתעסק בו אלא המקום שנאמר (דברים ל') ויקבור אותו בגיא. והמהרש"א בח"א הביא דבספרי איכא פלוגתא בהא, דאיכא למ"ד דמשה קבר את עצמו, ע"ש. והקשה בסמיכות חכמים (קישור מס' עבודה זרה למס' הוריות) למ"ד דקבר את עצמו, הלא אין כאן מדה כנגד מדה, כי ההכרח היה שמושה יקבר על ידי גדול כיון שמושה היה גדול מיוסף והתעסק בקבורתו, היה צריך להקבר גם כן על ידי גדול ממנו דוקא. ותי' על פי מה שאמרו חז"ל (חולין ט:) גדולים צדיקים במיתתן יותר מנביהן, ומהאי טעמא אמר שקבר את עצמו, כי בחייו קבר הוא יוסף שהיה גדול מיוסף והוצרך להקבר על ידי מי שגדול ממנו, וזה לא נמצא בבני אדם כי אם

י"ט אז ער זאל צוזאגן צו געבן אייביגע קעסט (כי במדינת גאליציע ה'י נהוג שחבנש"ק אכלו מזונות על שולחן הוריהם כל הימים, וה'י

עצמו שהיה גדול במוותו מבחיין, והיה כמו איש אחר גדול ממש, היינו ממעלה שהיה לו בחיין, עכ"ד.

ומעתה יש לומר כי ארץ סיוון ועוג באמת לא היתה קדושה בקדושת ארץ ישראל, ואם כן לא קשה אך שלח משה רבינו דברי שלום לסיוון, כי עדיין לא היתה לה קדושת ארץ ישראל, וכמו כן שפיר נכנס משה לשם כי אז עדיין לא היה קדוש בקדושת ארץ ישראל ולא היה חל הנדר על ארץ סיוון ועוג, אולם לאחר פטירתו של משה רבינו שנשמתו גופו הטהור בעבר הירדן, נתעלה הארץ בקדושה יתירה ועל ידי קדושת הגוף של משה רבינו נתעלה ונתקדש בקדושת ארץ ישראל, ועל כן באמת להלכה כהיום הוא קדוש בקדושת ארץ ישראל להתחייב בתרומה ומעשר, כי לאחר פטירתו וקבורתו של משה רבינו דשם חלקת מחוקק ספון וגדולים צדיקים במיתות יותר מבחיים, נתקדש הארץ בקדושת ארץ ישראל ועל כן חייבים בתרומה ומעשר, מה שאין כן בחיים חיותו לא היה יכול לקדש את הארץ בקדושת ארץ ישראל, ועל כן באמת היה מותר ליכנס לשם וגם לשלוח להם דברי שלום.

אמנם לפי זה ראוי להבין אך טעה משה רבינו ואמר דמיתו שמה הותר הנדר, ויש לומר כי משה רבינו בראותו דהלכה היא דארץ סיוון ועוג חייב בתרומה ומעשר, סבר דארץ סיוון ועוג כבר נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, ובהיותו ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, לא עלתה על דעתו כי ארץ סיוון ועוג יתקדש בקדושת ארץ ישראל מכה קדושת גופו הטהור אשר יקבר שם, והוא סבר שכבר עתה נתקדש, ועל כן כיון שזכה ליכנס לשם אמר דמיתו שמה הותר הנדר, ועל כן התחנן ליכנס לארץ ישראל, אבל באמת עצם קדושתו וטהרת גופו זה גרם שיתקדש ארץ סיוון ועוג בקדושת ארץ ישראל, וזה היה רק לאחר הסתלקותו לחיי העולם הבא.

ובדרך זה אפשר לפרש מה שאמרו חז"ל אצל חזקיה המלך (בבא קמא טז:) וכבוד גדול עשו לו במוותו, מלמד שהושיבו ישיבה על קברו, ולכאורה יש להבין ענין הכבוד הגדול שעשו לו בזה שהושיבו ישיבה על קברו. אמנם המנהג בזה להשמיט כי מה שיכולים בימינו אלה בדור של התנכרות היצר לעסוק בתורה, ואחר רבות בשנים שאוכלים מפירות הארץ המגושמים מכה ששינו מצוייו הבוהר ועם כל זה עדיין יכולים לעסוק בתורה, זה מכה הצדיק הנשמת בהאדמה, אשר מקדושת גופו נכנס קדושה בהארץ שיתעלה, וכה קדושה הלזו נכנס בהאדם האוכל פירותיה ומעלה אותו להכניס בו חיות דקדושה שיוכל לעסוק בתורה, נמצא דמה שעוסקים בתורה הוא בזכות הצדיק הנקבר שם.

הרה"ק רבי שלמה'לע מסאסוב ז"ל הי' מפורסם לפועל ישועות, כמו של הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק ז"ל, חתנו של הרה"ק השר שלום מבעלזא ז"ל.

נקרא אייביגע קעסט) האט דער קדושת יו"ט געזאגט, וואס הייסט אייביגע קעסט? א מענטש לעבט דען אייביג? זאגט רבי שלמה'לע, 'נ, זאל מען צוזאגן אכט יאר, האט דער קדושת יו"ט געזאגט 'גוט, זאל זיין אכט יאר'. נאכדעם ווען ס'איז געקומען מיזאל אראפשרייבן, האט דער קדושת יו"ט געזאגט, 'פיר יאר קען איך, און מער קען איך נישט'. דאס איז געווען שנת תר"ס, און אין שנת תרס"ד איז דער קדושת יו"ט נסתלק געווארן.

הגרא"י: ס'איז געווען א חידוש.

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: ביי אונז אין די משפחה ווייסט מען פון די מעשה, ס'איז א מורא'דיגע מעשה. ס'איז געווען א וואונדער, ווייל געווענליך ווען מיזאגט צו, זאגט מען פינעף יאר, אדער צעהן יאר.

רבינו: ס'איז געווען א חידוש וואס ער האט געזאגט 'מער ווי פיר יאר קען איך נישט', פארוואס קען ער נישט צוזאגן מער ווי פיר יאר.

דעמאלטס ווען דער קערעצקיער רב האט חתונה געהאט, אין די יאר איז דער פעטער ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) בר מצוה געווארן, דער פעטער ז"ל איז געבוירן געווארן שנת תרמ"ז, און אין שנת תר"ס איז ער געווארן בר מצוה.

כ'האב געהערט פונעם מאטן ז"ל וואס האט פארציילט, אז רבי שלמה'לע האט געזעהן דעם פעטער ז"ל ביי די בר מצוה, און ער האט אים זייער באוואונדערט.

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: יא, פון תרמ"ז איז דא דרייצן יאר.

רבינו: ס'איז געווען באקאנט אז רבי שלמה'לע פאסכער האט געהאט א כח צו היילן משוגעים, ביי די חתונה אין סיגוט איז געווען א גרויסער עולם, און מ'האט זיך געשמויסן און געשמופט, האט דער קדושת יו"ט געזאגט פאר רבי שלמה'לע 'מחותן, איר היילט דאך משוגעים, אפשר היילט איר אויס די ... אויך?'. האט רבי שלמה'לע געענטפערט, 'די משוגעים קען מען נישט היילן, ווי מער מ'היילט זיי, אלץ מער משוגע ווערן זיי...!'

הגרא"י: עס זענען געקומען צו אים וועגענער פון משוגעים... ער איז געווען א מומחה אין דעם.

דער קלויזנבורגער רב האט מיר פארציילט, אז זיין מאמע (הנה"צ ר' צבי הירש ז"ל אבד"ק רודניק) האט געהאט א גבאי וואס

רבינו: ס'איז געקומען אמאל קיין סיגוט א פוילישער איד וואס האט געקענט ש"ס, ער איז אנגעקומען אין בית

מצאו אותו בדף זה אלא בדף אחר, ואמר אז שאצל אחיו העצ"ח לא הי' נמצא טעות כזה "כי הוא הי' ממש בור סיד שאינו מאבד טיפה".

ועי' בס' בית אליהו (מהר"ג ר' חיים אלי' שטיינבערג ז"ל), כי פ"א בילדותו בהושענא רבה כשיצא אביו מרן הקדו"ט מבית הכנסת ראה את מרן העצ"ח משחק בחצר, אמר לו הלא אתה יודע שהיום הוא הושענא רבה וצריכים להיות בבית הכנסת לומר תהלים, ויען לו הילד הלא יכולים לומר תהלים גם בחוץ, ויאמר לו הלא אין כאן תהילים, אמר לו אני יכול לומר בעל פה, ובכן אותו כל ספר תהלים בעל בפה וידע.

וע"ע בס' אלה מסעי מה שסיפר מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שמרן הקדושת יו"ט הי' פ"א אצל סעודת פדיון הבן, ולקח עמו בנו הגדול בהיותו עדיין צעיר לימים, והכחז אצל הפדיון הי' הגאון רבי נתנאל פריעד זצ"ל אב"ד אויווראש בעל ה"פני מבין", והפני מבין אמר אז דברי תורה ופלפול לכבוד העם הנאספין, ויהי אחרי ימים רבים אחרי שכבר עלה מרן הקדושת יו"ט לחי העזה"ב, והעצ"ח ישב למלא מקום אביו בסיגעט, נפגש פ"א אצל אסיפת רבנים עם הגאון הפני מבין, וכיון שהי' בין הרבנים הצעירים ישב בין הרבנים בצעירים, והגאון הפני מבין לא הכירו שאל אותו מי הוא, ענה לו שהוא הרב מסיגעט, והוא מכיר מאותו מסיבת פדיון הבן, ועדיין זוכר את כל מה שדרש שם וגם מה שעלה אז להעיר על דבורו, ולגדול התפעלותו חזר על כל הדברים לפניו בלי שום מגרעת, ונשתומם הגאון מגדול כח הזכרון שלו.

עיין בשו"ת עצי חיים (סי' כ"א) מה שכותב שם להגה"צ מריסקעווע וז"ל: מה שכתב לתרץ דברי הב"י הסותרים, דכירנא כי כד הייתי בצוותא הדא לפני חמשה שנים בשבתי בש"ק בבסטריץ או אמר לי דבר זה, וכבר קדמו בשו"ת השיב משה עכ"ל. ועי' בספר שיח זקנים גופא דעובדא היכי הוי, דפ"א בליל שב"ק בעת שרקדו החסידים הזמר "או ביום השביעי נחת", ומרן העצ"ח כדרכו ישב על מקומו והתבונן בפני החסידים נגש אליו הרב מריסקאווע זצ"ל, ואמר לו איזה דבר חידוש שנפל ברעיונו, והעצ"ח לא ענה כלל על דבריו, והי' נראה כמו שלא שמע מה שאמר, והרבה שנים אח"כ כשהיתה שאלה בעגונה הי' רוצה הגה"צ מריסקעווע להתירו, וכתב אז להעצ"ח ההיתר, אז ענה לו העצ"ח בדרך אגב שזכר את החידוש מאז כנ"ל. אבל העצ"ח בעצמו אמר פ"א שמה שהעולם משהחזיק עבור הזכרון שלי אינו אמת, יש לי מוח ככל אחד ואחד, רק שאני מייגע עצמי בפעם ראשון מאוד ולכן אני זוכר היטב.

ידוע שכיום שנפל העצ"ח למשכב מחוליו אשר לא קם ממנו, והי' אז בקלו"ד וראשי הקהילה דשם שאלו ממנו איזה שאלה מהלכות ביהכ"נ, (שבת או ביהמ"ד חדש) וציטט להם איזה סעיף בשו"ע, וכאשר הובא השו"ע לראות בפנים ראה שטעה בציון הסעיף, ובראותו זאת נענה במוריות ואמר "אוי עס איז נישט גוט", כי דבר זה לא אירע לו אף פעם שיטעה.

איז משוגע געווארן, ער האט נישט געוואוסט פון קיין שבת, און פון קיין יו"ט, נישט קיין דאווענען, איז מען געפארן מיט אים צו רבי שלמה'לע סאסובער וואס איז געווען מפורסם מיט אויסהיילן משוגעים, און אין צוויי וואכן האט ער אים אויסגעהיילט, ביי דעם שידוך האט ער פארציילט די מעשה.

רבינו: אזוי איז געווען מפורסם אז רבי שלמה'לע היילט משוגעים.

הגרא"י: רבי העניך איז געווען א גרויסער גאון.

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: מ'האט דא געדורקט פון אים א תשובות ספר י"ד חנוך.

רבינו: כ'האב געהערט פון מאטן ז"ל אז ווען רבי העניך (אב"ד קערעצק)³ האט חתונה געהאט, האט ער זיך געלאזט פארהערן גאנצע צוויי סדרים פון ש"ס, כזויים נישט וועלכע צוויי.

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: ער איז אלט געווען פערצן יאר ביי די חתונה.

הגרא"י: אויף אכצן מסכתות האט ער געמאכט מראי מקומות און הערות מיט א געוואלדיגע בקיאות.

מענין לענין סיפר רבינו: עמיצער האט אמאל געזאגט פאר'ן זיידן דער עצי חיים - ער איז דאך געווען זיין שוואגער - אז ער פארהערט זיך, האט דער עצי חיים געזאגט 'מ'קען מיד אויך פארהערן'.

האדמו"ר מסאסוב מאנסי: דער פעטער (מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל) האט דאך געזאגט, 'ביי מיין ברודער (מרן העצי חיים ז"ל) איז נישט געווען קיין שכחה'.⁴

3

הגה"צ ר' העניך אבד"ק קערעצק ז"ל בעל שו"ת יד חנוך ושא"ס, הי' דודו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל וגם חתנו בזיווג ראשון ומרן ז"ל ישב אצלו באהלה של תורה כמה שנים וניהל שם את הישיבה של חותנו ז"ל עד שנתיישב בק"ק זענטא.

4

מרן רביה"ק זי"ע הפליג מאד את זכרונת הנפלא של אחיו מרן הגה"ק בעל עצי חיים ז"ל, ופ"א בעת הרצאת השיעורים בישיבתו הק' הזכיר איזה חידוש מהידישי הרשב"א מדרך אחד, אמנם כאשר חפשו לא

המדרש וואו דארט איז געווען די ישיבה, און די בחורים זענען דארט געזיצן און געלערנט, די בחורים האבן זיך גענומען אים פארהערן, און ס'איז געווארן לעבעדיג אין בית המדרש... וואו מ'האט אים געפרעגט האט ער געענטפערט דאס שטייט דא, און דאס שטייט דארטן.

דער זיידע - דער עצי חיים - איז אריינגעקומען פארלערנען, און האט באמערקט אז ס'איז דא א טומל אין בית מדרש, האט ער געפרעגט וואס גייט דא פאר? האט מען אים געענטפערט אז ס'איז דא א פרעמדער איד, א פוילישער איד... און דער איד איז צוגעקומען צום זיידע, און זיך פארגעשטעלט פון וואו ער קומט, און ער האט אויך געזאגט 'איך קען ש"ס, זאגט אים דער זיידע 'איר מיינט נאר אז א פוילישער קען קענען... א אנגארישער קען אויך'. האט דער פוילישער איד געפרעגט דעם זיידע אויב ער קען אים פארהערן?, האט ער געזאגט 'יא, דאס איז געווען אין בית המדרש ברבים, האט ער אנגעהויבן צו פרעגן, און ער האט צוריק געפרעגט, און ס'האט אנגעהאלטן א שטיק צייט, פוקדי ה' ישרים משמחי לב.

שפעטער נאכ'ן פארלערנען ווען דער זיידע איז אריין אין שטוב, האט איינער געפרעגט דעם זיידע, 'ווי אזוי ער האט זיך ברבים אוועק געשטעלט צו א פארהער, אפשר וועט יענער פרעגן א שאלה אקעגן די בחורים און מ'וועט נישט וויסן?', האט דער זיידע ז"ל דער עצי חיים געענטפערט, 'יענער האט דאך נישט געהאט א גמרא פאר זיך, ער האט מיך פארהערט אויסנווייניג, דער אמת איז אז ער קען נישט ש"ס, נאר ער האט געלערנט און ער האט א גוטן קאפ און ער געדענקט אסאך, און וואס ער געדענקט, געדענקט אויך'.

כ'האב געהערט די מעשה פונעם טאטן ז"ל.

הגרא"י: דאס איז א שיינע מעשה... גוט אפגעלערנט די זאך.

רבינו: דער זיידע ז"ל האט זייער באוואונדערט דעם הרי בשמים... ער איז זייער נתפעל געווארן פון זיין גדלות אין תורה, ער איז געווען פון די גדולי ישראל...

הגרא"י: דער סטאניסלאווער רב.

רבינו: יא, דער זיידע - דער עצי חיים - האט געהאט הורמנא פון אים, און פונעם בית יצחק,⁵ דער זיידע איז געווען ביי אים, און ער האט געזאגט אויפן הרי בשמים אז ער געדענקט יעדן תוס' אין ש"ס.

הגרא"י: מ'פרעגט היינט א ישיבה בחור ווער איז דער הרי בשמים, ווייסט ער נישט צו זאגן דערפון.

ער איז געווען א גאליציאנער, ער איז געווען זייער מפורסם.

אין גאליציע איז אויך געווען דער בית יצחק, אז מ'קוקט אריין אין די שאלות ותשובות פון זיי, זעהט מען אז אויך די שואלים האבן געקענט לערנען, כ'האב אמאל געהערט אז אין פוילין אז מ'האט נישט געקענט ש"ס איז מען נישט געווען קיין גדול, ש"ס מיינט דאך קדשים ורעים און מזהרות אויך, ס'מיינט נישט נאר זאגן א שיעור, אין א חלק פון אפאר מסכתות, דאס איז נאך געווען פאר די ארטמסקרול (הגמרות החדשות עם ביאור הגמרא).

רבינו: יא, און פאר די קאמפיוטער'ס... (שהרב בזמנינו לוקחים משם כל הבקאות שלהם...)

וקם רבינו לנחמם

5

ידוע העובדא שבימי בחרותו של העצ"ח נסע ללעמבערג לקבל כתב הורמנא מאת הגאון בעל הבית יצחק ואביו שלח אתו את המשב"ק ר' אשר גבאי, והעצי חיים רצה שהבית יצחק יבחון אותו הדק היטב מצד עצמו ולא מצד שהוא בן הרב מסיגעט וכבר הייט"ל, לכן אמר לר' אשר שישאר בחוץ, ונכנס להבית יצחק ושאלו על שמו ולא רצה לומר שם המשפחה "מייטלבוים" מטעם הנ"ל, לכן אמר חיים צבי ט"ב, ובחן אותו היטב והתפעל מאוד מעוצם גאונו וכתב לו התרת הוראה, וכאשר יצא ראה הבית יצחק את ר' אשר, שאלו מה בקשתו, אמר לו שהוא הגבאי וכא עס הבחור, שאלו הבית יצחק שוב וזי הוא הבחור, אמר לו הלא הוא בן הרב מסיגעט נשתומם הבית יצחק וביקש מעצ"ח שיחזיר לו את ההורמנא כי הוא רוצה לשנות הנוסח כראוי וכיאות לכן הרב מסיגעט, אמנם העצ"ח לא רצה וענה להבית יצחק שמטרת ביאתי היה לבקש הורמנא בשבילי ולא בשביל אבי.

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מזל טוב ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללניו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

להולדת הבן

- ר' ישעי' באש נ"י
- ר' יעקב זאב האלצמאן נ"י
- ר' יואל (בר"ש) וויינבערגער נ"י
- ר' יואל (בר"ה) ווייס נ"י
- ר' יעקב מרדכי טייטלבוים נ"י
- ר' נתן סאנדעל נ"י
- ר' יושע חיים שווארץ נ"י
- ר' יואל (בר"ג) שרייבער נ"י

להולדת הבת

- ר' ישראל אהרן אייזדארפער נ"י
- ר' יצחק זאב כ"ץ נ"י
- ר' יואל (ברמ"א) ניימאן נ"י
- ר' נחמ"י ניימאן נ"י
- ר' אהרן נייטאדט נ"י
- ר' יקותיאל ישראל פריעד נ"י
- ר' יצחק אייזיק רייך נ"י
- ר' יואל יעקב שעהנברון נ"י

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

- ר' מנחם מענדל פריעדמאן נ"י
- ר' חיים ברוך מרדכי ראזענבערג נ"י
- ר' יעקב סאאל נ"י
- ר' אברהם מתת' סטורלאוויטש נ"י

אנטווערפן

להולדת הבן

- ר' מנחם אלי' גראס נ"י גבאי בית מדרשונו
- ר' יואל לאנדא חתן ר' שלום יצחק שעהר נ"י

להולדת הבת

- ר' יצחק זאב מארקוס נ"י

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש וברגשי גיל וחדוה
נשגור ברכת מזל טוב אל מול פני
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
לרגל שמחת אירוסיו נכדתו תח"י
בת חדב"נ הגה"צ ר' חנוך העניך אשכנזי שליט"א
רב ביהמ"ד אבני צדק בשכונת עצי התמרים קרית יואל
עב"ג החתן
הרב דוד אלימלך האלבערשטאם נ"י
בן הגה"צ ר' אברהם הלבערשטאם שליט"א
רב דקהל מנחת חינוך ורה"כ טארטיקוב

בני ברק

להולדת הבן

- ר' לוי משה דוד טעלער נ"י
- בן ר' יחזקאל משולם טעלער נ"י
- להכנסת הבן לעול תורה ומצוות
- ר' ישראל יצחק ווייס נ"י
- חתן ר' שלמה דוב ביקסנשפאן נ"י
- לאירוסיו הבת
- ר' ישראל ענגעל נ"י
- לנישואיו
- הבה"ח ר' יחיאל האראוויטץ נ"י

לאנדאן

להולדת הבת

- ר' אלימלך מתתיהו פאלאק נ"י
- בן ר' משה חיים פאלאק נ"י, מאנטשעסטער
- חתן ר' משה ראזענבערג נ"י

וויליאמסבורג

להולדת הבן

- ר' אברהם אהרן הארטמאן נ"י
- ר' יואל וויינבערגער נ"י
- להולדת הבת
- ר' ליפא בערקאוויטש נ"י
- ר' יוסף הערש האלפערט נ"י
- ר' שלמה יואל מאשקאוויטש נ"י
- ר' יואל פוקס נ"י
- ר' אנשיל פריעדמאן נ"י
- ר' יואל קנאפפלער נ"י

בארא פארק

להולדת הבן

- הרב משה האראוויטץ שליט"א
- חתן הגה"צ רב דביהמ"ד 15 עור. נשיא כוללניו
- ר' חיים הערש פארקאש נ"י
- ר' יואל ב"ר עזרא וויזעל נ"י
- ר' משה יוסף פרידלענדער נ"י
- ר' משה חיים קאהן נ"י

להולדת הבת

- ר' חיים שלמה אבראהאם נ"י
- ר' פנחס משה לאנדא נ"י
- ר' משה הארטשטיין נ"י

מאנטריאל

- להכנסת הבן לעול תורה ומצוות
- הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א

אלעד

להולדת הבת

- ר' שמשון גרינוואלד נ"י

אירוסים צאצאיהם

ר' יושע הערש גליק נ"י, וויליאמסבורג	החתן דוד שמואל נ"י	ר' מרדכי יודא פאלקאוויטש נ"י, וומ"ס
ר' שמעון מאסרי נ"י, וויליאמסבורג	החתן אברהם יודא נ"י	ר' מאיר יודא מאלח נ"י, קרית יואל
הרב מאיר לייב קטינא שליט"א, קרית יואל	החתן מרדכי נ"י	ר' יחיאל שרגא (מיכל) פעלדמאן נ"י, ק"י
הר"ר יצחק יעקב ראזענפעלד שליט"א, ק"י	החתן אהרן יודא נ"י	ר' מאיר דוד ווייס נ"י, קרית יואל
ר' פישל פריינד נ"י, קרית יואל	החתן יעקב הערש נ"י	ר' ישראל בנציון פערל נ"י, קרית יואל
ר' שמואל לייבוש וויינבערגער נ"י, קרית יואל	החתן לוי אהרן מתת' נ"י	ר' עקיבא צבי יעקב געשטעטנער נ"י, ק"י
ר' קלמן עקשטיין נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	ר' מרדכי יצחק סאמעט נ"י, קרית יואל
ר' יעקב קעללנער נ"י, קרית יואל	החתן אברהם נ"י	ר' דוד כהן ז"ל, קרית יואל
ר' מנחם פישער נ"י, מאנסי	החתן שמואל נ"י	ר' אליעזר דוד שפיצער נ"י, בארא פארק
ר' יצחק מנחם פריעדמאן נ"י, לאנדאן	החתן יואל נ"י	ר' הערשל גליק נ"י, לאנדאן

נישואי צאצאיהם

הר"ר מנחם צבי טעללער שליט"א, וומ"ס	אברהם יושע נ"י	ר' שמואל זאנוויל אליעזר כהנא נ"י, ק"י
ר' וואלף מענדלאוויטש נ"י, קרית יואל	חנני' יו"ט ליפא נ"י	ר' שמשון מארקאוויטש נ"י, וויליאמסבורג
ר' יעקב ישראל פריינד נ"י, קרית יואל	משה נ"י	הר"ר שמשון ראבא שליט"א, וויליאמסבורג

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל
a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:
011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579